ХАЛҚЛАР ЎРТАСИДА ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК УЧУН

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 4 (13.266).
5 ЯНВАРЬ
1966 йил
ЧОРШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

МУҲАММАД АЮБХОН, ЛАЪЛ БАҲОДИР ШАСТРИ, А. Н. КОСИГИН СУҲБАТИ

Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон билан Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри 4 январь куннинг биринчи ярмида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин иштирокида суҳбатлашдилар. Бу суҳбат вақтида Ҳиндистон Бош Министри билан Покистон Президентининг Тошкентда ўтказиладиган учрашувига доир масалалар дастлабки тартибда муҳокама қилинди.

Суҳбатда Покистон томонидан ташқи ишлар министри Зулфиқор Али Бхутто, президентнинг мудофаа масалалари билан шуғулланувчи маслаҳатчиси, савдо министри Ғулом Форуқ, ташқи ишлар бўйича секретарь Азиз Аҳмад иштирок этдилар.

Суҳбатда Ҳиндистон томонидан ташқи ишлар министри Сваран Сингх, мудофаа министри Я. Б. Чаван, ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Ч. С. Жха, Бош Министр секретари Л. К. Жха, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Т. Н. Кауль қатнашдилар.

Совет томонидан суҳбатда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали Р. Я. Малиновский, Совет Иттифоқи маршали В. Д. Соколовский, СССР Ташқи ишлар министрлиги Жанубий Осиё бўлимининг мудири В. И. Лихачев иштирок этдилар. (ТАСС).

ТОШКЕНТ УЧРАШУВИ БОШЛАНДИ

ТОШКЕНТ УЧРАШУВИНИНГ РАСМИЙ РАВИШДА ОЧИЛИШИ.

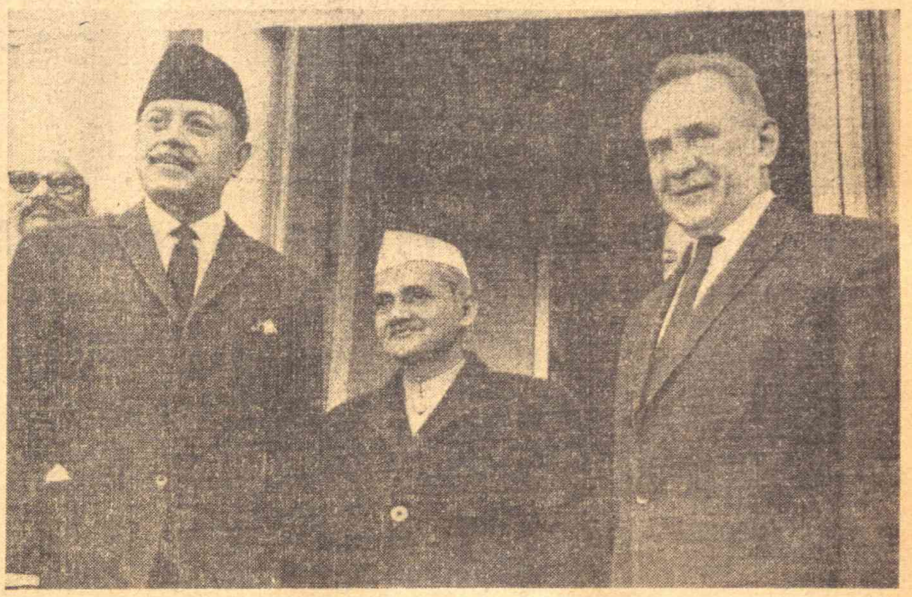

Суратда: (чапдан) Муҳаммад Аюбхон, Лаъл Баҳодир Шастри, А. Н. Косигин.

Икки буюк давлат раҳбарларининг учрашуви 4 январда Совет Ўзбекистони пойтахтида бошланди. Тинчликсевар халқлар бу учрашувни сабрсизлик билан кутар эдилар.

Тошкент курантининг стрелкалари соат ўн олтига яқинлашиб қолган пайтда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва у билан бирга Тошкентга келган совет давлат арбоблари тушган машиналар Ўзбекистон Ҳукумат уйига келиб тўхтади. Ўзбекистон Ҳукумат уйи музокаралар олиб бориш жойи қилиб белгиланган эди.

Тантанавор тус олган Ҳукумат уйи олдидаги катта майдон қуёш нурига чўмган. Яхши ниятдаги барча кишиларнинг истагини акс эттирган сўзлар — «Покистон ва Ҳиндистон халқларининг тараққиёти ва равнақи йўлида Ҳиндистон ярим оролида тинчлик учун!» сўзлари катта оқ шойига ёзилган. Ҳиндистон, Покистон ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари тикилган. Катта аҳамиятга эга бўлган учрашув қатнашчиларини бу ерда совет журналистлари ва неча ўнлаб мамлакатлардаги энг катта газеталар, телеграф агентликлари, радио ва телевидение компанияларининг вакиллари бўлмиш чет эл журналистлари кутиб турар эди.

Муҳаммад Аюбхон тушган машина майдонга кириб келади, унинг кетидан Покистон делегациясининг аъзолари тушган машиналар ҳам келади. А. Н. Косигин Покистон Президенти билан ва Покистоннинг бошқа давлат арбоблари билан илиқ саломлашиб кўришади, уларни Ҳукумат уйининг ўзлари учун ажратилган ва чиройли қилиб жиҳозланган хоналарига таклиф этади.

А. Н. Косигин покистонлик меҳмонларни узатгач, яна Ҳукумат уйидан чиқади. Лаъл Баҳодир Шастри ва Ҳиндистон делегациясининг аъзолари тушган машиналар майдонга кириб келади. Совет ҳукуматининг бошлиғи Бош Министрни ва Ҳиндистоннинг бошқа вакилларини қизғин табриклайди ҳамда уларни ўзлари учун ажратилган хоналарга узатиб қўяди.

Соат 16. Чироқлар билан ёритилган кенг музокаралар залига кириладиган уч эшик очилади. Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри, Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин думалоқ стол теварагига ўтирдилар. Делегацияларнинг аъзолари, маслаҳатчилар ва экспертлар залга кириб ўтирадилар.

Покистон Президенти билан бирга ташқи ишлар министри Зулфиқор Али Бхутто. Президентнинг мудофаа масалалари билан шуғулланувчи маслаҳатчиси, савдо министри Ғулом Форуқ, информация министри Хўжа Шаҳобиддин, ташқи ишлар секретари Азиз Аҳмад, Информация министрлигининг секретари Алтаф Баҳор, Президентнинг бош секретари Юсуф, Ташқи ишлар министрлигининг бош директори Алви, Покистоннинг СССРдаги элчиси Иқбол Атхар, Покистоннинг Ҳиндистондаги олий комиссари Аршад Ҳусайн, Покистон армияси бош штабининг бошлиғи генерал-майор Шер Баҳодир, авиация маршали, Покистон авиакомпаниясининг президенти Азҳархон, Ташқи ишлар министрлиги директорларидан Бхатти, Ахунд, Қайзер Рашид ўтиришибди.

Ҳиндистон Бош Министри ёнида ташқи ишлар министри Сваран Сингх, мудофаа министри Я. Б. Чаван, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Т. Н. Кауль, Ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Ч. С. Жха, Бош Министрнинг секретари Л. К. Жха, Ички ишлар министрлигининг секретари Л. П. Сингх, Ҳиндистоннинг Покистондаги олий комиссари Кевал Сингх, қуруқликдаги қўшинлар штаби бошлиғининг ўринбосари генерал-лейтенант П. П. Кумарамангалам, Ташқи ишлар министрлигининг бўлим мудири И. Ж. Баҳодир Сингх, Мудофаа министрлигининг бўлим мудири Д. Р. Кохли, Бош Министр маҳкамасининг директори Ч. П. Сривастава, ташқи ишлар министрлигининг масъул ходими Б. А. Шарма ўтиришибди.

Совет томонидан СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский, Совет Иттифоқи Маршали В. Д. Соколовский, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов, СССРнинг Покистондаги элчиси М. В. Дегтярь ҳозир бўлдилар.

Кинокамералар ва фотоаппаратлар ишга туширилади. Залга таклиф этилган журналистлар шу тарихий дақиқаларни суратга олишга шошиладилар.

Учрашув расмий суратда бошланади.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Покистон Президенти ва Ҳиндистон Бош Министрига мурожаат қилиб, нутқ сўзлайди.

А. Н. КОСИГИН НУТҚИ

Ҳурматли Президент жаноблари!

Ҳурматли Бош Министр жаноблари!

Биз Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг пойтахти Тошкент шаҳрида Осиёдаги икки буюк мамлакат — Ҳиндистон ва Покистоннинг атоқли давлат арбобларини — Лаъл Баҳодир Шастри жанобларини ва Муҳаммад Аюбхон жанобларини табриклашимиздан хурсандмиз. Совет Иттифоқининг халқлари бу мамлакатларнинг халқларига самимий ҳурмат ва дўстлик туйғуларини изҳор қилмоқдалар.

Покистон Президенти ва Ҳиндистон Бош Министри Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларни яхшилаш ва икки ўртадаги конфликтни тугатиш мақсадида бевосита алоқа ўрнатиш учун Тошкентда учрашишга рози бўлганликларини Совет ҳукумати чуқур мамнуният билан қабул қилди.

Совет Иттифоқи ҳукумати ана шу учрашиш тўғрисидаги таклифни илгари сурганида Покистон ва Ҳиндистон халқларига нисбатан фақат дўстлик туйғуларига, уларнинг тинчликка олиб борадиган йўлни топиб олишлари ва уруш кулфатлари билан боғлиқ бўлган қурбон ҳамда машаққатлардан кутулишларига ёрдам бериш ниятларига амал қилди. Ўтган урушлардаги энг оғир синовларни бошидан кечирган мамлакат бўлмиш Совет Иттифоқи тинчликни астойдил қадрлайди ва тинчлик идеалларини ғоят қўллаб-қувватлайди.

Ҳиндистон ва Покистон бизнинг жанубий қўшниларимиздир. Биз Совет Иттифоқининг Ҳиндистон ва Покистон билан дўстона муносабатларини мустаҳкамлаш тарафдори бўлибгина қолмай, ана шу мамлакатлар ўртасида тинчлик ва дўстлик ҳукм суришининг ҳам ҳамиша тарафдори бўлиб келдик. Ҳиндистон ва Покистон халқларининг тарихида уларнинг чет эл ҳукмронлигига қарши бир ёқадан бош чиқариб қаҳрамонона кураш олиб борганликларини кўрсатадиган мисоллар оз эмас. Улар биргаликда ҳаракат қилиб, мустамлакачилик устидан ғалаба қозондилар ва шу ғалабани қўлга киритиш учун биргаликда қурбон бердилар. Ўтмишда бўлгани каби, ҳозирги кунда ҳам Покистон ва Ҳиндистоннинг душманларигина уларнинг тўқнашувидан манфаатдор бўлишлари мумкин.

Ҳиндистон халқи билан Покистон халқини бир-бирига яқинлаштираётган нарсалар ўтмишгагина тааллуқли эмас. Ҳозирги кунда улар олдида турган вазифалар кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшайди. Ҳар иккала мамлакатнинг халқлари йирик иқтисодий проблемаларни ҳал этишга интилмоқдалар, бу мамлакатлар аҳолисининг фаровонлиги ва бундан буёнги тараққиёти ана шу проблемаларнинг ҳал этилишига боғлиқдир. Бу интилишлар бизга тушунарлидир. Биз Покистон билан Ҳиндистонни дўст бўлиб яшайдиган, ўз ўрталарида пайдо бўладиган ҳамма масалаларни тинч йўл билан ҳал этадиган, ўз миллий тараққиёти йўлидан муваффақиятли суратда олға борадиган давлатлар сифатида кўришни истаймиз. Ҳиндистон ва Покистон халқлари катта имкониятларга эгадирлар. Уларнинг яратувчилик ғайрати, ижодий қобилиятларининг рўёбга чиқиши бу мамлакатлар ихтиёрида бўлган табиий бойликларнинг ишга солиниши уларнинг экономикасини тез тараққий эттириш учун шарт-шароит вужудга келтиради.

Совет халқи ва Совет ҳукумати Покистон ва Ҳиндистон ҳукуматларининг ўт очишни тўхтатишга рози бўлганликларини табрикладилар. Ҳиндистон ва Покистон давлат арбобларининг тинч ва дўст бўлиб яшашга интилаётганликлари тўғрисида шундан кейин айтган гапларини барча мамлакатлардаги прогрессив кишилар мамнуният билан кутиб олдилар.

Биз Тошкентдаги учрашувга Покистон билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларда бурилиш ясай оладиган учрашув деб баҳо берамиз. Ҳар иккала давлатнинг раҳбарлари ана шунга эришмоқ учун астойдил интилиб Тошкентга келдилар, деб умид қиламиз.

Табиий, вужудга келган ҳамма проблемаларни бир учрашув давомида ҳал этиш қийин бўлиши мумкин. Аммо, ана шу проблемаларни ҳал этишга олиб борадиган йўлларни белгилаш, ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятини вужудга келтириш, ҳозирги кунда муносабатларни нормаллаштиришга халақит бераётган масалаларни айни бир вақтда ҳал этиш муҳимдир. Бу — олға қараб қўйилган муҳим қадам бўлур эди. Биз яхши ниятдаги барча кишилар билан биргаликда, Президент Аюбхон ва Бош Министр Шастри шундай қадамни қўймоқ учун куч-ғайратларини сарф қиладилар, деб ишонамиз. Турмуш шу нарсани таъкидлайдики, ҳукуматлар низоли масалаларни бир-бирларининг манфаатларини эътиборга олиб совуққонлик билан ва холисона қараб чиқадиган бўлсалар, конфликтлар тугатилибгина қолмай, балки уларни вужудга келтирадиган манбалар ҳам талай даражада барҳам топади. Ҳар иккала мамлакатнинг жамоатчилик фикри ва матбуот вакиллари тинчликсеварлик ниятларига амал қилиб, бунга ёрдам берадилар деб умид қиламиз.

Ҳиндистон — Покистон муносабатларининг истиқболи Ҳиндистон билан Покистонга, уларнинг ҳамжиҳат бўлиб, яхши ният билан иш кўришга тайёр туришларига ва ижобий натижаларга эришмоқ учун сабот-матонат билан ҳаракат қилишларига боғлиқдир. Совет Иттифоқи ҳукумати эса, ана шу олижаноб мақсадларни амалга оширишга бутун чоралар билан ёрдам беради. Биз бу учрашувнинг муваффақиятли ўтишига холис хизмат кўрсатишга тайёрмиз.

Президент Аюбхон ва Бош Министр Шастри Совет Ўзбекистони тупроғида музокаралар олиб борадилар. Совет Ўзбекистони Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик оиласида катта муваффақиятларга эришди. Мамлакатимизнинг халқлари ва хусусан Ўрта Осиё республикаларининг халқлари Покистон ва Ҳиндистонда яшовчи халқлар билан кўпдан буён савдо-сотиқ ва маданият соҳасида маҳкам алоқа боғлаб келганлар. Ана шу ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг нормаллаштирилиши (олиб бориладиган музокаралар ана шу муносабатларни нормаллаштиришга хизмат қилмоғи керак) Совет Иттифоқининг Покистон ва Ҳиндистон билан дўстона алоқаларни янада кўпроқ кучайтиришга ёрдам беради, уларнинг миллий мустақиллигини мустаҳкамлашга ва ўз халқларининг фаровонлигини оширишга қаратилган иқтисодий ва маданий ҳамкорликни янада кенгайтиришга олиб келади, деб ҳисоблаш мумкин.

Тинчликни қадрлаётган барча кишилар Покистон Президенти билан Ҳиндистон Бош Министрининг учрашувини зўр эътибор ва умид билан кузатиб турибдилар. Улар, Покистон ва Ҳиндистон раҳбарларининг давлат арбобларига хос донолигига ишонадилар, Тошкентдаги учрашувнинг муваффақият қозонишини, Ҳиндистон ва Покистон халқларининг тинч ва осойишта яшашларини истайдилар. Улар Тошкентдан хушхабарлар кутмоқдалар, бу учрашув самарали бўлади ва барча прогрессив кишиларнинг давлатлар ўртасида тинчлик бўлишини таъминлаш мумкин эканлигига, вужудга келган конфликтларни ҳатто қийин шароитларда ҳам бартараф қилиш йўлларини топиш мумкин эканлигига ишончини мустаҳкамлайди, деб умид қиладилар.

Президент жаноблари ва Бош Министр жаноблари Сизларнинг мамлакатларингиз халқлари манфаатлари йўлида, бутун дунёда тинчлик йўлида муваффақиятли иш олиб боришингизни тилашга ижозат бергайсиз. Биз янги, 1966 йил Ҳиндистон билан Покистон ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатиладиган йил бўлади, деб умид қиламиз.

СЎНГРА ТОМОНЛАРНИНГ УМУМИЙ РОЗИЛИГИГА БИНОАН А. Н. КОСИГИН ҲИНДИСТОН БОШ МИНИСТРИ ЛАЪЛ БАҲОДИР ШАСТРИГА СЎЗ БЕРАДИ.

ЛАЪЛ БАҲОДИР ШАСТРИ НУТҚИ

Раис жаноблари,

Президент жаноблари, дўстлар!

Мен, аввало, Раис Косигин, Сизга халқимнинг, ҳукуматимнинг ва шахсан ўзимнинг дадил ташаббусингиздан астойдил мамнун бўлганлигимизни маълум қилишни истайман. Бу ташаббус менга ва Покистон Президенти Аюбхонга Осиёнинг шу тарихий шаҳрида учрашиш имконини берди. Бизга кўрсатилган меҳмондўстлик учун, шунингдек зўр эътибор ва ғамхўрлик учун шахсан ўз номимдан ва бутун делегациям номидан зўр мамнуният билан ўз миннатдорчилигимизни изҳор қиламан. Тошкент аҳолисининг бизни ғоят илиқ кутиб олганлиги бизни бениҳоя хурсанд қилди.

Биз Сизнинг Тошкентдаги учрашувда қатнашиш тўғрисидаги таклифингизга дарҳол ва ижобий жавоб қайтардик. Сизни илҳомлантирган тинчлик ўрнатиш мақсади ҳақиқатан ҳам олижаноб мақсаддир. Тинчлик Ҳиндистон учун ҳам, Покистон учун ҳам ва хусусан бутун инсоният учун ҳам ҳаётий зарурдир. Биз Ҳиндистон — Покистон муносабатлари тарихида янги боб очишга ҳаракат қилмоғимиз керак. Мен ҳозир ўтмиш тарихига қайтишни истамайман. Икки мамлакатимиз ўртасидаги конфликт ҳар жиҳатдан таассуф билдиришга лойиқ эканлигига аминман ва Президент Аюбхон ҳам бунга амин эканлигига астойдил ишонаман. Ўтмиш тўғрисида бирбиримизга таъна қилиш эмас, балки келажакка янгича қараш бизнинг шу учрашувдаги вазифамиз бўлмоғи керак.

Ҳар иккала мамлакатимиз ўртасида ҳали ҳал этилмаган кўпгина проблемалар борлигини биламан. Ҳатто энг яхши муносабатларда бўлган мамлакатлар ўртасида ҳам келишмовчиликлар ва ҳатто низолар бор. Ҳар иккаламиз кўз юммаслигимиз лозим бўлган масала шундан иборатки, биз ана шу келишмовчиликларни ҳал этиш воситаси сифатида куч ишлатиш тўғрисида ўйлашимиз керакми, ёки ҳеч қачон куч ишлатилмайди, деган қарорга келиб, шу гапни айтишимиз керакми. Бошқа мамлакатлар, ҳатто катта ресурсларга эга бўлган ва чуқурроқ ихтилофлари бўлган мамлакатлар ҳам қуролли конфликтга йўл қўймай, тинч-тотув яшаш принциплари асосида ёнма-ён туриб яшай олар эканлар, Ҳиндистон ва Покистон каби мамлакатлар ҳар қандай проблемаларни қурол ишлатиш йўли билан ҳал этиш идеясидан воз кеча олмайдиларми? Ўз халқлари турмушининг иқтисодий шароитларини яхшилаш Ҳиндистон билан Покистоннинг асосий проблемасидир.

Агрессияга зарба бериш зарурати туғилгандагина халқаро муносабатларда куч ишлатишни маъқуллаш мумкин. Шу сабабли, ҳар иккимизнинг куч ишлатишдан воз кечиш тўғрисида берадиган

(Давоми иккинчи бетда).

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БОШЛИҒИ ПОКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ МУҲАММАД АЮБХОН НУТҚ СЎЗЛАЯЖАГИНИ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

МУҲАММАД АЮБХОН НУТҚИ

Раис жаноблари, Бош Министр жаноблари, ҳурматли делегатлар!

Менинг делегациям ва мен Ўзбекистон Республикасининг тарихий ва кўркам пойтахти аҳолисининг бизни қизғин ва самимий кутиб олганлигидан ғоят хурсанд бўлдик. Маданият соҳасида бу район халқи билан кўпгина муштарак традицияларимиз бор ва айниқса ўтмиш тўғрисида кўпгина хотиралар сақланиб қолган. Бу шаҳар шу тарихий конференция ўрни деб танлаб олинганлиги диққатга сазовордир. Биз бу конференцияда келажагимиз учун — ҳамжиҳатлик, яхши ният ва ҳамкорликка асосланган келажагимиз учун янги йўл қидириб топа оламиз, деб умид қиламиз. Тошкент ўтмишни эсга туширади ва айни вақтда келажакка йўл кўрсатиб беради.

Раис жаноблари,

биз бу учрашувни чақириш масаласида кўрсатган заковатингиз ва давлат арбобига хос донолигингиз учун ва бу учрашувни жуда яхши ташкил этганлигингиз учун ҳам Совет ҳукуматидан ва шахсан Сиздан бениҳоя миннатдормиз. Сиз иш билан жуда банд эканлигингизни ва жуда катта вазифалар зиммангизга юклангаилигини ҳаммамиз яхши биламиз.

Мен Сизни ишонтириб айтишни истайманки, биз Сизнинг шу муҳим фаолиятингиз тинчлик иши учун катта аҳамиятга эга эканлигини жуда яхши тушунамиз, шунингдек бошқа олам ҳам буни яхши тушунади.

Ҳозирги вақтда бутун дунёнинг эътибори Тошкентга қаратилган. Тарих Ҳиндистон ва Покистонга уларнинг ўзаро низоларини тинч йўл билан, адолатли ва фахрли асосда ҳал этиш учун қулай имконият яратиб берди. Биз ана шу имкониятдан позитив ва конструктив тарзда фойдаланишга қатъий қарор берганимиз ҳолда бу ерга келдик.

Биз ҳамкорлик руҳи билан суғорилган ҳолда бу ерга келдик. Бизнинг мақсадимиз — Ҳиндистон билан келишмовчиликларимизни абадий сақлаб қолиш эмас, балки бартараф қилишдан иборат. Биз мунозара олиб бориш учун бу ерга келганимиз йўқ. Биз кескинликни бартараф қилишни ва ҳар иккала мамлакат халқларида ишонч ва осойишталик туйғулари пайдо бўлишига ёрдам беришни истаймиз. Ҳиндистоннинг ҳурматли Бош Министри ва унинг ҳурматли коллегалари ҳам шундай туйғулар билан илҳомланганлигига шубҳа қилмайман.

Ҳиндистон ва Покистонда яшовчи 600 миллионли аҳолининг равнақи тинчликни таъминлашга боғлиқдир. Ҳиндистон ҳам, Покистон ҳам чет эл ҳукмронлигининг узоқ давом этган машъум даврларида азоб-уқубатларни бошдан кечирдилар. Асрлар ўтиши билангина биз яна озодликка эришдик.

(Давоми иккинчи бетда).

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

МУҲАММАД АЮБХОН ВА ЛАЪЛ БАҲОДИР ШАСТРИ ШАРАФИГА А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА ЗИЁФАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 4 январда Дўрмондаги резиденцияда Покистон Президенти Аюбхон ва Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Ҳиндистон делегациясининг аъзолари — ташқи ишлар министри Сваран Сингх, мудофаа министри Я. Б. Чаван, Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси Т. Н. Кауль, ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Ч. С. Жха, Бош Министр секретари Л. К. Жха, Покистон делегациясининг аъзолари — ташқи ишлар министри З. А. Бхутто, президентнинг мудофаа масалалари бўйича маслаҳатчиси, савдо министри Ғулом Форуқ, ташқи ишлар бўйича секретарь Азиз Аҳмад, Покистоннинг СССРдаги элчиси Иқбол Атхар, Покистон армияси бош штабининг бошлиғи генерал-майор Шер Баҳодир, авиация маршали, Покистон авиакомпаниясининг президенти Азҳархон; совет томонидан — СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Р. Я. Малиновский, Совет Иттифоқи маршали В. Д. Соколовский, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси И. А. Бенедиктов, СССРнинг Покистондаги элчиси М. В. Дегтярь қатнашдилар.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

ҲАМДАРДЛИК УЧУН ТАШАККУР

Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигинга телеграмма юбориб, яқинда шарқий Покистондаги довул натижасида моддий зарар етганлиги ва одамлар қурбон бўлганлиги сабабли, ҳамдардлик изҳор этганликлари учун Совет Иттифоқи ҳукуматига ва халқига Покистон ҳукумати, халқи номидан ва шахсан ўз номидан ташаккур билдирди. Телеграммада бундай дейилади: Покистон ҳукумати ва халқи изҳор қилган ҳамдардлигингиздан ғоят мамнун бўлдилар ҳамда жабр кўрган кишиларнинг кулфатларини енгиллаштириш мақсадида моддий ёрдам кўрсатишни таклиф қилганлигингиз учун миннатдорчилик билдирдилар. (ТАСС).

1966 йил, 3 январь.

ФИДЕЛЬ КАСТРО ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

ГАВАНА, 4 январь. (ТАСС). Кеча Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Бош Министр Фидель Кастро Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари бирдамлигининг биринчи конференциясида қатнашувчи совет делегациясининг раҳбари, КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовни қабул қилди.

Дўстона, самимий вазиятда ўтган суҳбат вақтида конференцияда муҳокама қилинадиган масалалар устида фикрлашиб олинди.

ТИНЧЛИККА ЙЎЛЛОВЧИ МУЗОКАРАЛАР

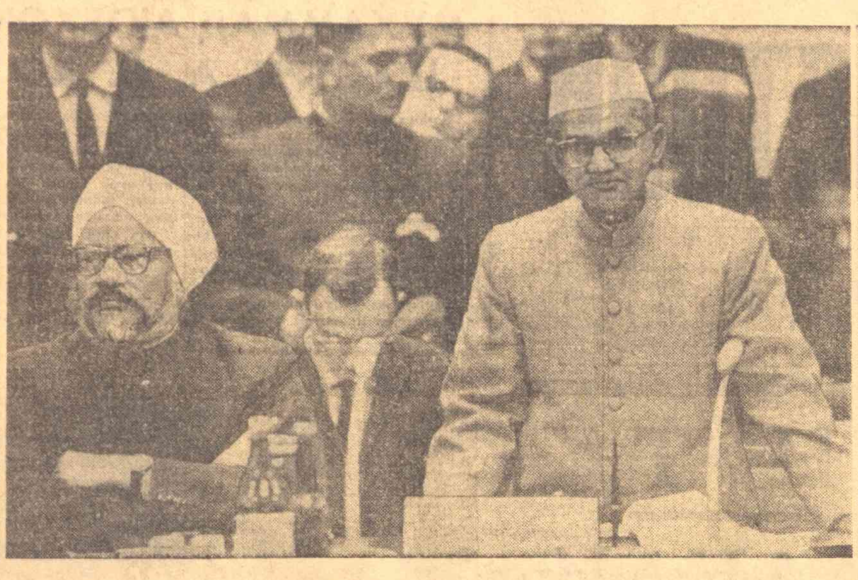

Ўзбекистон ССР Ҳукумат уйида Тошкент учрашуви бошланди. Суратда: СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри ва Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон шу учрашувда нутқ сўзламоқдалар.

Л. Глауберзон фотолари.

ЛАЪЛ БАҲОДИР ШАСТРИ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

ваъдамиз бир-биримизнинг территориал бутунлигимизни ҳурмат қилишга рози эканлигимиздан далолат берган бўлур эди. Биз Покистоннинг суверенитети ва территориал бутунлигини сўзсиз эътироф қиламиз, деб доим гапириб келдик ва бу гапни ҳозир яна бир марта айтаман. Шу билан бирга, биз ўзимизнинг территориал бутунлигимиз ва суверенитетимизни ҳам ҳимоя қилмоғимиз керак. Бир-бирининг суверенитетини ҳурмат қилиш тинчликни ва яхши муносабатларни сақлаш учун мутлақо зарурдир.

Бу нарса равшан эътироф этилиши биланоқ Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг бутун характери ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатлари йўлида ўзгариши мумкин. Биз Покистоннинг тараққий этиши ва равнақ топишини истаймиз, деб тамомила равшан ва сидқидил билан айтишимга ижозат бергайсиз. Биз ҳам халқимизнинг турмушини яхшилашга ҳаракат қилмоқдамиз. Ҳиндистон билан Покистон ўртасида яхши муносабатлар ўрнатилган тақдирда, Ҳиндистон ярим оролининг тезроқ равнақ топа бошлашига ишонамиз.

Мен юқорида айтиб ўтганимдек, тинч-тотув яшаш сиёсатини қабул қилиш ана шундай ўзаро муносабатлар учун асос бўлмоғи керак. Шунга биноан, бир қанча соҳада тегишли чоралар кўришга тўғри келади. Масалан, совуқ уруш муҳитига чек қўйиш лозим.

Матбуот ёки радио орқали олиб бориладиган пропаганда натижасида душманлик ёки ишончсизлик туйғулари пайдо бўлар экан ва бу туйғулар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларда сақланиб қолар экан, биз — ҳар иккала ҳукумат бошлиқлари ҳар қанча гапирганимизда ҳам, конфликт хавфи ҳамиша сақланиб қолаверади. Ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатларни умуман яхшилаш бизнинг мақсадимиз бўлмоғи керак. Бизнинг савдо-сотиғимиз қисқариб бормоқда, ваҳолонки бу савдо-сотиқ ривожланиб бориши керак эди. Ҳиндистон билан Покистон ўртасида кўп дарёлар оқмоқда. Бу дарёлар низо манбаи бўлиш ўрнига, биргаликда кўриладиган тадбирлар туфайли, ҳар иккала мамлакатимизни бадавлат қилиши мумкин эди. Иқтисодий ҳамкорликнинг бошқа кўп соҳалари ҳам бор. Бир-биримизни тушуниб, яхши ният билан иш кўрилганида, бу соҳаларни ўзаро фойдали тарзда ривожлантириш мумкин.

Мен булар тўғрисида гапирар эканман, ҳар иккала мамлакат ўртасида мавжуд бўлган кўп келишмовчиликлардан кўз юма оламиз ёки кўз юмишимиз керак, деб ишонтиришга уринаётганим йўқ. Мен бу келишмовчиликларни санаб ўтишни хоҳламайман. Аммо шуни айтаманки, бу проблемаларнинг ҳаммасини куч ишлатиш йўли билан эмас, балки муҳокама қилиш ва музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этиш керак. Қуролли конфликт проблемаларни ҳал этишдан кўра, кўпроқ проблемаларни вужудга келтиради. Қуролли конфликт ҳамжиҳатлик ва бамаслаҳат иш кўришга халақит беради. Иккинчи томондан, биз тинч вазиятда икки ўртадаги мавжуд келишмовчиликларни ҳал этиш йўлида реал прогресс бўлишига эриша оламиз.

Раис Косигин томонидан уюштирилган бу учрашувда келишмовчиликларимизни бартараф қилмоқ учун куч ишлатишдан воз кечиш тўғрисида бир битимга келинганида бу нарса анча катта ютуқ бўлур эди. Бу — ҳар иккала мамлакат муҳтож бўлган яхши қўшничилик муносабатларига йўл очиб берган бўлур эди ва шу билан бирга кўп проблемаларимизни ҳал этишни анча енгиллаштирган бўлур эди. Биз бошқа масалаларни ҳам албатта муҳокама қила оламиз ва муҳокама қилмоғимиз керак, аммо бу масалаларнинг баъзилари юзасидан бир битимга кела олмаганимизда ҳам ва яқин келгусида битимга келиш йўлларини топа олмаганимизда ҳам, барибир тинчлик йўлидан воз кечмаслигимиз керак.

Бизнинг зиммамизга жиддий масъулият юкланган. Ҳиндистон ярим оролининг аҳолиси 600 миллион кишини, ёки инсониятнинг бешдан бир қисмини ташкил этади. Ҳиндистон ва Покистон ривожланиб равнақ топа олиши учун тинчликда яшашни ўрганишлари керак. Доимий конфликт ва душманлик шароитида халқларимиз янада оғирроқ қийинчиликларга дуч келадилар. Бир-биримиз билан уруш қилиб ўтириш ўрнига, фақирликка, касалликка ва жаҳолатга қарши кураш бошлайлик. Ҳар иккала мамлакатдаги оддий кишиларнинг проблемалари, умид ва орзулари бир хилдир. Бу мамлакатларнинг оддий кишилари конфликт ва урушни эмас, балки тинчлик ва тараққиётни истайдилар.. Уларга қурол-яроғ ва ўқ-дори эмас, балки озиқ-овқат, кийим-кечак ва бошпана керак. Халқларимиз олдидаги бу бурчни бажара олишимиз учун биз бу учрашувда бирон конкрет ва позитив нарсага эришиш йўлида ҳаракат қилмоғимиз лозим.

Бу муҳим учрашувдир. Бутун дунёнинг фикри-зикри бизга қаратилган. Покистон Президенти ва Ҳиндистон Бош Министри учрашдилар-у, бир битимга келолмадилар, деб айтмасинлар. Ўз проблемаларимизни жаҳон воқеаларининг кенгроқ доираларида қараб чиқишга қодир эканлигимизни ўз ҳаракатларимиз билан кўрсатиб берайлик.

МУҲАММАД АЮБХОН НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Биз бутун куч-ғайратимиз ва ресурсларимизни мустамлакачиликнинг машъум меросини тугатишга ва халқимиз учун бахт ва тараққиёт йўлини очиб беришга сарф қилиш имкониятига эга бўлиш ниятида тинчликда яшамоғимиз керак. Ахир, тинчлик биз учун ҳаётий аҳамиятга эгадир, тинчлик жуда зарурдир.

Аммо, тинчликни ўрнатмоқ учун тинчлик бўлишини исташ ҳали кифоя эмас. Тинчликни курашиб қўлга киритмоқ керак ва тинчликка хавф туғдирадиган проблемаларга сергаклик билан қараш тинчликка эришиш йўлларидан биридир. Ўзимизни ҳалок қилиш эвазигагина бу проблемаларни менсимаслигимиз мумкин эканлигини яхши тушундик. Кескинлик зимдан сақланиб қолгани ҳолда, миллатлар тинчликнинг зоҳирий кўриниши билангина қаноатланиб қололмайдилар. Тинчликнинг зоҳирий кўринишигина чинакам тинчликнинг ўрнини босолмайди.

Биз ана шу проблема билан шуғулланишимиз ва ҳар иккала мамлакатларимиз ўртасида тинчлик ўрнатиш учун қаттиқ ва мустаҳкам асос яратилишини таъминлайдиган шарт-шароитларни вужудга келтиришимиз лозим. Шу муносабат билан мен яқинда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош Ассамблеясида олдимизда турган асосий проблема ҳар иккала мамлакатларимиз томонидан қабул қилинган принципларга мувофиқ ҳал этилган тақдирда, урушдан воз кечиш тўғрисида Ҳиндистон билан битим тузиш ҳақида самимий таклиф киритдим. Мамлакатлар ўртасида урушдан воз кечиш тўғрисидаги битим уларни бир-биридан ажратиб турган низоларни ҳал этиш юзасидан конкрет тадбирлар кўрилганидан кейин тузилган тақдирдагина, бундай битим амалий кучга эга бўлиши мумкин. Низоларни эса, муросага келиш руҳидагина ҳал этиш мумкин.

Ҳиндистон билан Покистон дуч келаётган проблемалар, шубҳасиз, мураккаб проблемалардир. Аммо, ҳар иккала мамлакатнинг раҳбарлари ана шу проблемаларни тинч ва фахрли йўли билан ҳал этишга қодир эмаслар, деб айтиш мумкин эмас. Ахир, биз Инд дарёси ҳавзасидаги сувлар тўғрисида бир битимга кела олган эдик-ку. Бу проблема анча мураккаб ва хатарли проблема эди. Шундан кейин биз Кач рани тўғрисидаги низони арбитражга топшириш ҳақида келишиб олган эдик. Биз бундан илгари чегараларимизни демаркация қилиш ва бошқа кўп низоли масалаларни дўстона ҳал этишга муваффақ бўлган эдик. Модомики, шундай экан, нима учун биз ҳозир икки ўртада кескинлик ва конфликт туғдираётган асосий проблемага бевосита ёндаша олмаймиз, деб ҳисоблашимиз керак?

Ҳар иккала мамлакатнинг ресурслари чекланган ва биз халқларимизнинг ҳозир турмуш даражасини кўтариш учун ўз ихтиёримизда бўлган ҳамма нарсаларга ва бундан ҳам кўпроқ нарсаларга муҳтожмиз. Ҳеч қайсимиз уруш қилишга йўл қўя олмаймиз ва биз ўз ресурсларимизни уруш тайёргарлигига сарф қила олмаймиз. Бу — ҳали яқиндагина бошимиздан кечган воқеалардан чиқариб олишимиз лозим бўлган асосий сабоқдир. Биз халқларимизга улар талаб қилаётган нарсаларни беришимиз керак, бу эса, ўлим учун эмас, балки яшаш учун керакли воситалардир.

Бу кенгаш тинчлик жарчиси бўлиб колсин; биз бу ердан халқларимизга умид сўзлари билан мурожаат қилайлик. Бизнинг ўртамиздаги муносабатларда тинч ва фахрли суратда ҳал этиш мумкин бўлмаган проблема йўқ. Биз ўз халқларимизга самимият билан мурожаат қилмоғимиз керак. Агар биз бирон мамлакат ҳам тинчлик шартларини буюра олмаслигини ҳамиша эсда тутиб, тинчлик учун ҳақиқатан ҳам курашар эканмиз, ишни шундан бошлашимиз керак. Тинчлик шартлари — тенглик ва адолатдан иборат. Бу — мамлакатлар ҳурмат қилишга ўрганиши лозим бўлган ва бўйсунишлари керак бўлган шартлардир.

Раис жаноблари, мен Сизни, шунингдек Ҳиндистоннинг ҳурматли Бош Министрини ишонтириб айтишни истайманки, бу кенгашни том маъноси билан тинчлик кенгашига айлантириш ишида Сиз билан жуда катта ҳамкорлик қиламиз.

Мен сўзимни тамомлаш олдидан меҳмондўстлигингиз учун ва Ҳиндистон билан Покистоннинг учрашувини ташкил этишда катта манфаатдорлик кўрсатганлигингиз учун Сизга яна бир марта миннатдорчилик изҳор қиламан.

Сизга ташаккур.

* * *

Нутқлар зўр эътибор билан тингланди ва ҳар сафар нутқларнинг охирида қарсаклар чалинди.

Томонларнинг умумий розилигига мувофиқ, биринчи мажлис шу билан тамом бўлади.

Жаҳон қулоғи Тошкентда

Кеча «Тошкент» меҳмонхонасининг олди эрталабданоқ гавжум бўлди. Жаҳоннинг турли мамлакатларидан — Америкадан, Англиядан, Япониядан, Ҳиндистондан, Покистондан, Польшадан, қарийб юзга яқин мамлакатдан келган журналистлар, фоторепортёрлар, телевидение, кино ходимлари кундуз соат 12 дан сал ўтгач Тошкентнинг Дўрмон қишлоғидаги СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин турган резиденцияга шошилинч равишда жўнаб кетдилар.

Пойтахтни Шарқ томондан қуршаб олган тоғлар чўққисида оппоқ қор, шаҳарда, хиёбонларда — баҳор. Биноларнинг пештоқидз, кўчаларнинг икки чеккасида ғолиб Советлар мамлакатининг байроғи билан ёнма-ён Ҳиндистон ва Покистон байроқлари ҳам ҳилпираб турибди. Ҳар қадамда Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон билан Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастрини, Ҳиндистон ва Покистон халқларини табриклаб ёзилган шиорлар учрайди.

Совет ва чет эл журналистлари, радио, телевидение ходимлари Дўрмондаги резиденцияда зўр ҳаяжон, ажойиб қизиқиш билан уларнинг келишини кутадилар.

Муҳташам бинога олдин СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ҳамроҳлари билан, орадан сал вақт ўтгач, Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон, бир неча дақиқадан кейин Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри ҳамроҳлари билан келадилар. Уч давлат раҳбарлари самимий қўл беришиб кўришадилар. Мухбирлар, фоторепортёрлар, телевидение ходимлари уларни қуршаб оладилар.

Куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Ҳукумат уйининг шинам залида думалоқ стол атрофида, дўстлик, тинчлик даврасида СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон, Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри учрашдилар.

Тошкент, 1966 йилнинг 4 январи. Бу сўзлар тарих саҳифасига олтин харфлар билан ёзиб қўйилади. Чунки, шу куни маҳаллий вақт билан соат 4 да дунёдаги барча тинчликсевар халқлар умид қилаётган учрашув расмий равишда очиқ деб эълон қилинади ва бошланади.

СССР ҳукуматининг бошлиғи А. Н. Косигин ҳар иккала мамлакат давлат арбобларига табрик сўзлари билан мурожаат қилиб, Покистон Президенти билан Ҳиндистон Бош Министри ҳар икки мамлакат ўртасида бевосита алоқа боғлаш, Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларни яхшилаш, низоларни тугатиш учун Тошкентда учрашишга рози бўлганликларидан Совет ҳукумати чуқур миннатдор эканлигини изҳор этади.

Қудратли Совет мамлакати — тинчликнинг енгилмас пўлат қалъаси. Ижодкор совет — кишилари бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун кураш байроқдорлари. Буни биз кеча тағин ҳам чуқурроқ ҳис қилдик. Шундай улуғ мамлакатнинг граждани бўлганинг учун, одам-одамга дўст, одам-одамга меҳрибон бўлган замонда яшаб, меҳнат қилаётганинг учун ғуруринг тағин ҳам ортиб кетади. Совет Иттифоқи Ҳиндистон ва Покистон билан дўстлик алоқаларини мустаҳкамлашнигина эмас, жанубда бир-бирига қўшни мамлакатлар ҳам бир-бирлари билан дўстона муносабатларни мустаҳкамлашларини истайди. Шунинг учун ҳам Совет ҳукумати бутун халқимизнинг айни муддаосини ифода этган таклиф билан майдонга чиқди.

Ўртоқ А. Н. Косигин ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатлари, жаҳон халқларининг бахт-саодати учун учрашув муваффақиятли ўтсин, деб, самимий истак билдирди.

Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастри, Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон ўз нутқларини Совет ҳукуматига, совет халқига чексиз миннатдорчилик сўзлари билан бошладилар.

Тинчлик ҳаммамиз учун азиз, мўътабардир. Кимки жаҳонда тинчликни астойдил истаса — давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун курашади. Икки мамлакат халқлари бир-бирларига қарши курашгандан кўра, инсоният бахт-саодати учун, фарзандларининг билимдон бўлиши, фаровонлик, маъмурчилик учун курашганлари минг марта афзалдир. Тинчлик — барча халқлар учун сув, ҳаводек ҳаётий зарур нарсадир. Лекин чинакам тинчликни таъминлаш учун қуруқ истакнинг ўзигина камлик қилади. Халқлар, давлат арбоблари тинчлик учун астойдил курашишлари керак.

Икки мамлакат давлат арбобларининг донишмандлик билан иш тутиши турли келишмовчиликларни тинчлик даврасида дўстона ҳал қилишнинг гаровидир.

Шу улуғ айёмда жаҳоннинг қулоғи — Тошкентда. Ҳамма Тошкент тарафдан хушхабар кутяпти. Тошкентда тинчлик баҳори — икки давлат арбобларининг яхши ният билан учрашуви бошланди.

Миллион-миллион кишиларни қизиқтираётган ғоят ҳаётий масала Совет шарқининг муаззам пойтахти Тошкентимизда, қадим замонлардан буён Ҳиндистон билан ҳам, Покистон билан ҳам дўст, иноқ, ҳамкор бўлиб келган Советлар диёрида ҳал қилинаётганлиги учун айниқса ғоят хушнудмиз.

Халқимиз инсоният бахт-саодати учун, Ҳиндистон ярим оролида тинчлик бўлиши учун музокараларнинг самарали бўлишини чин қалбдан тилайди!

Ҳамид НУРИЙ,

«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

ТОШКЕНТДАГИ УЧРАШУВ ТЕЛЕЭКРАНЛАРДА

Миллионларча телетомошабинлар Ҳиндистон-Покистон конфликтини тинч бартараф қилиш юзасидан 4 январда Тошкентда Ҳиндистон ва Покистон ҳукуматлари бошлиқлари ўртасида бошланган музокараларнинг шоҳиди бўлдилар. Совет Иттифоқининг марказий телевидениеси улар учун шундай имкониятни яратиб берди.

Москва—Тошкент—Москва янги кўп каналли кабель магистрали орқали Тошкентдан эшиттириш уюштирилди.

Телетомошабинлар музокаралар бошланган вазиятни кўрдилар, СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг, Ҳиндистон Бош Министри Лаъл Баҳодир Шастрининг ва Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхоннинг нутқларини эшитдилар.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАКИЛИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ТОШКЕНТ, 4 январь. (ТАСС махсус мухбирлари). Ҳиндистон Ташқи ишлар министрлигининг ташқи ишлар бўйича секретари Ч. С. Жха бугун учрашув учун яхши асос яратилди, деди. У «Тошкент» меҳмонхонасида кўп кишининг иштироки билан ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, қуйидагиларни айтди: Ҳиндистон Бош Министри Шастри ва Покистон Президенти Аюбхон учрашув бошланганидан кейиноқ юзма-юз учрашдилар. 35 минут давом этган бу учрашув вақтида улар ўз ишларининг процедураси масалаларини муҳокама қилдилар ва проблемаларнинг моҳияти юзасидан дастлабки мулоҳазаларни айтдилар.

Ҳиндистон делегацияси доираларида Аюбхоннинг бугунги нутқи ҳақида баён қилинган фикрларга тўхталиб, Ч. С. Жха бу нутқни жуда мақбул деб таърифлади. Ч. С. Жха бу нутқ конструктив руҳда тузилган деб таъкидлади.

Жха Тошкентда Совет Иттифоқи уюштирган тарихий учрашув катта имкониятлар очиб беради, деб айтди. У, ғоят катта меҳмондўстлиги ва тинчликка интилаётганлиги учун Совет Иттифоқи ҳукуматига ташаккур билдирди.

Жха сўзининг охирида Ҳиндистон ҳукумати низоли масалаларни ҳал этишда куч ишлатишдан воз кечиш, Покистон билан ҳамжиҳатликни ривожлантириш тарафдоридир, деб уқтириб ўтди.

ПОКИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАКИЛИНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ТОШКЕНТ, 4 январь. (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун «Тошкент» меҳмонхонасида ўтказилган матбуот конференциясида Покистон Информация министрлигининг секретари Алтаф Баҳор Тошкентдаги учрашувни чақирганлиги учун СССР ҳукуматига Покистон ҳукумати номидан ташаккур билдирди. Бу учрашув, деди у, фойдали бўлади. У, Покистон Президенти билан Ҳиндистон Бош Министрининг учрашуви яхши ташкил этилганлигини таъкидлади.

Биз, деди яна Алтаф Баҳор, бу ерга очиқ кўнгил ва умидворлик туйғулари билан келдик. У яна айтдики,- Покистон делегацияси Ҳиндистон билан тинч яхши қўшничилик муносабатларини, тинчлик ва дўстлик муносабатларини ўрнатиш йўлида иш олиб боради. Алтаф Баҳор сўзининг охирида Тошкентдаги учрашувнинг кўнгилдагидек бошланганлигини айтди ва бу учрашув конструктив руҳда ривожланади, деб умид билдирди.

М. Герасимов, В. Матяш.

УЧ ҚИТЪА ЙИҒИНИ

ГАВАНА, 4 январь. (ТАСС). Куба пойтахтида Осиё, Африка ва Латин Америкаси халқлари бирдамлигининг биринчи конференцияси очилди. Конференция ишида уч қитъадан келган 600 дан кўпроқ делегат, кузатувчилар ва меҳмонлар қатнашмоқда. Конференциянинг очилишида Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва Бош Министр Фидель Кастро иштирок этди.

Конференцияни Куба президенти Освальдо Дортикос очди. У уч қитъа йиғини делегатларини қизғин табриклади. Дортикос конференциянинг асосий вазифаси — империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашмоқ учун уч қитъа кучларини бирлаштиришдан иборат, деди.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев билан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигиннинг табрикномасини гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар. Ялпи мажлисда Вьетнам Демократик Республикасининг президенти Хо Ши Мин, Хитой Халқ Республикаси давлат кенгашининг Бош Министри Чжоу Энь-Лай, Корея Халқ Демократик Республикаси Министрлар Кабинетининг Раиси Ким Ир Сен, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Вальтер Ульбрихт, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Цеденбал ва Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир йўллаган табрикномалар ҳам ўқиб берилди. Бирлашган Араб Республикасининг президенти Носир уч қитъа халқлари бирдамлигининг иккинчи конференциясини Қоҳирада ўтказишни таклиф қилди.

Шундан кейин халқаро тайёргарлик комитетининг бош секретари Юсуф Ассибаи шу комитетнинг докладини қилди.

Ҳиндистон ва Покистон давлат арбобларининг Тошкентдаги учрашувига бутун жаҳон кўз тутмоқда. Бу учрашувнинг икки давлат ўртасидаги конфликтнинг тинчлик билан якунланишидан бутун прогрессив инсоният умидвордир. Сиз суратда кўриб турган журналистлар группаси бу учрашувнинг бошланиш дақиқаларини сабрсизлик билан кутаётганликларининг боиси ҳам шунда. Турли мамлакатлардан келган газета ва журналларнинг махсус мухбирлари, фоторепортёрлар, радио ва телевидение вакиллари ўз редакцияларига Тошкент учрашуви ҳақидаги дастлабки хабарларни тезроқ етказиш иштиёқида бу ерда турибдилар.

Л. Глауберзон фотоси.

ИҚТИСОДИЙ ТЕМАДА

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИГА

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми (1965) қарорлари совхозларнинг ишчилари томонидан ғоят катта қизиқиш билан кутиб олинди. Чиндан ҳам планлаштиришни такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни моддий томондан рағбатлантириш, корхоналарнинг иқтисодий мустақиллигини кенгайтириш, хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш ва шу каби масалалар совхозларимиз учун ҳам шубҳасиз, дахлдордир.

Кўплаб давлат хўжаликлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш асосида маҳсулот етиштиришни йил сайин кўпайтирмоқдалар, таннархни камайтираётирлар, рентабелликни оширмоқдалар. Қатор совхозлар иқтисодий кўрсаткичларни яхшилашда ижобий натижаларга эришдилар. Фарғона областидаги қолоқ колхозлар базасида ташкил этилган «Қўқон», Киров номли, «Бешариқ» совхозлари ана шундай хўжаликлар жумласидандир.

Ишлаб чиқаришни интенсивлаш, пахта ҳосилдорлигини ошириш, чорвачилик маҳсулотларини кўпайтириш, иқтисодий ишларни тўғри йўлга қўйиш шубҳасиз совхоз ишлаб чиқариши эффективлигини оширади, маҳсулот таннархини камайтиради ва хўжаликни рентабеллаштиради. Лекин шу воситалар билан қўшимча равишда олинган жамғармалар совхозларнинг иқтисодий мустақиллигини ва хўжалик фаолиятида ўзларини қоплаш принципида ишлашларини етарли даражада таъминлай олмайди. Кўриниб турибдики, саноат корхоналарида бўлгани каби совхозларнинг ҳам иқтисодий мустақилликлари оширилишига доир қатор масалаларни ҳал қилиш лозим.

Совхозлар хўжалик ҳисобида ишлайдиган корхоналардир. Улар ишлаб чиқаришдан олган фойдалари билан ўз харажатларини қоплаб, кенгайтирилган такрор ишлаб чиқаришни ва ишчиларни моддий рағбатлантиришни таъминлашлари зарур. Шунга қарамай, республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги совхозлари 1964 йили давлатдан капитал қўйилмалар учун 88,8 миллион сўм, оборот воситаларнинг тўлдирилиши учун 13,3 миллион сўм, асосий моллар туёғини кўпайтириш учун 4,1 миллион сўм маблағ олдилар. Кўпгина совхозлар кўрган зарарлар ҳам давлат ҳисобидан қопланди. Ҳатто, доимий равишда фойда кўраётган совхозлар ҳам бюджетдан маблағ билан таъминланаётирлар. Бу ҳол совхоз ишчиларининг фойда олиш учун қизиқишларини пасайтиради, асосий фондлардан яхши фойдаланиш ва хўжалик ҳисобига тўғри риоя қилиш принципларини бузади.

Бу ўринда Еттисой районидаги «Красная звезда» ва Ленин номли совхозлар фаолиятини мисолга олиш лозим. «Красная звезда» совхози 1964 хўжалик йилини 705 минг сўм фойда олиш билан якунлади. Совхоз ўз жамғармалари ва амортизация ажратмалари билан капитал қўйилмаларга бўлган эҳтиёжини қоплай олди. Ленин номли совхозда эса 269 минг сўм зарар кўрилган. Бу зарар давлат бюджети ҳисобига қопланди. Бунинг устига капитал қўйилмалар учун давлатдан совхозга яна 586 минг сўм маблағ берилди. Оқибатда, хўжалик раҳбарлари ана шу маблағлар қандай эффект бериши тўғрисида деярли ғамхўрлик қилмайдилар. Чунки, бу маблағлар қандай ишлатилишидан қатъи назар берилаверади. Натижада маблағлардан ҳар хил фойдаланилаётир. Масалан, «Красная звезда» совхози ҳар 1000 сўм асосий воситалар ҳисобига 586,2 сўмлик маҳсулот сотган бўлса, Ленин номли совхоз 416,6 сўмлик маҳсулот сотди.

Кўпгина хўжаликларда нотўғри планлаштириш натижасида кераксиз ёхуд ортиқча техника олиш фактлари содир бўлаётир. Масалан, «Ҳазорбоғ» совхозига 1963 — 1964 хўжалик йиллари давомида эҳтиёж сезилмагани ҳолда 30 та ортиқча пахта териш машинаси берилди. «Пискент» ва «Бўка» совхозларида эса, ортиқча техника олиш натижасида амортизация ажратмалари миқдори кўпайиб кетди. Бу ҳол ишлаб чиқариш таннархини қимматлаштиради. Қишлоқ хўжалик техникаси хўжаликлар талаби асосида берилиши ва уни сотиб олишга кетган харажатлар ўз ҳисобидан қопланиши мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Асосий фондлардан рационал фойдаланиш ва ишлаб чиқаришни рентабеллаштиришда моддий рағбатлантириш катта аҳамиятга эга. Амалдаги тўлов ва мукофот системаси эса, совхоз коллективларининг ишлаб чиқариш рентабеллигини оширишга бўлган қизиқишини етарли таъминлай олмайди. Совхоз ишчи ва хизматчиларининг иш ҳақи ишлаб чиқариш даражаси ва унинг рентабеллигига боғланган эмас. Буни қуйидаги мисолдан ҳам кўриш мумкин. «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози 1964 йили ҳар гектар ердан 29,2 центнердан пахта ҳосили олиб, 962,6 минг сўм соф фойда кўрди. Бу эса, асосий ва оборот фондларининг ҳар 100 сўмига 12,7 сўмдан тўғри келади, демакдир. Шунга қарамай, совхоз ишчиларининг ўртача йиллик иш ҳақи ана шу областдаги Киров номли совхоз ишчисининг йиллик ўртача иш ҳақига баравардир. Киров номли совхозда эса, гектаридан 19,6 центнердан пахта етиштирилиб, 83,6 минг сўм фойда олинган эди. Бу асосий ва оборот фондларининг 100 сўми ҳисобига 1,4 сўм тўғри келади демакдир.

Юқорида қайд этиб ўтилган «Красная звезда», Ленин номли совхозлар меҳнаткашларининг иш ҳақлари ҳам баравардир. Буни қарангки, 1964 хўжалик йилини зарар билан якунлаган Ленин номли совхоз ишчиларига мукофот тариқасида қарийб 42 минг сўм пул берилган. «Красная звезда» совхози эса, фойда келтирганига қарамай, 30,7 минг сўм мукофот олган. Ҳолбуки, бу хўжаликларда иш ҳақи рентабеллик даражасига қараб, табақалаштирилган ҳолда берилиши керак эди.

Совхозларда қўлланилаётган фойдалар тақсимоти ва мукофотлаш тартиби жамғармаларнинг ўсиши, ишчи ва хизматчиларни моддий қизиқтиришга етарли таъсир қилмаётир. Совхоз фонди ташкил қилиш йўлида талай қийинчиликлар бор. Оқибатда, ўтган йили маданий-маиший хизмат кўрсатиш ва мукофотлаш учун ҳар бир ишчига жуда кам маблағ сарфланди.

Совхозларни тўла равишда хўжалик ҳисобига ўтказиш маҳсулотларга қўйилган нархларнинг такомиллаштирилишини талаб этади. Бу нархлар маҳсулот етиштиришга сарфланган харажатларни қоплаши, ишлаб чиқаришни ривожлантириш, капитал қурилиш, ишчиларни моддий жиҳатдан қизиқтириш, уларнинг маданий-маиший шароитларини яхшилашни таъминлаши керак.

1964 йили совхозларда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши рентабеллигининг умумий даражаси 5,5 процентни ташкил қилди. Уй-жой, коммунал хўжалик зарарларининг ўрнини қоплаш, дебиторлик ва бошқа қарзлардан кечилганлигини ҳисобга олганда бу кўрсаткич янада камайди, яъни 3,3 процентни ташкил этади.

1965 йили давлат хўжаликларида етиштирилган кўпгина маҳсулотларнинг нархи оширилди. Бу ҳол хўжаликлар умумий рентабеллигини 10-12 процент миқдорида оширади.

Ҳисоблар шуни кўрсатадики, совхозлар бутунлай хўжалик ҳисобида ишлашлари учун рентабелликнинг умумий даражаси 40 процент атрофида бўлиши керак. Совхозларни хўжалик ҳисобига тўла ўтказиш ишлаб чиқаришни тўғри ташкил қилиш, меҳнат ва материал ресурсларини тежашни талаб қилар экан, демак, бундай хўжаликларга ишлаб чиқаришни планлаштириш ва олинган фойдаларни тўғри тақсим қилишда кенг ҳуқуқлар берилиши лозим. Давлат хўжаликларининг мустақиллигини кенгайтириш учун юқоридан тасдиқлаб бериладиган план кўрсаткичлари минимумгача камайтирилиши керак. Совхозларга давлатга топшириладиган қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг ҳажми, капитал қўйилмаларнинг миқдори, иш ҳақи фонди ва бюджетга олинган фойдадан ажратиладиган сумма юзасидан кўрсаткичлар берилиши мақсадга мувофиқ бўлур эди. Ана шу кўрсаткичлар ва беш йиллик кўрсаткичлар асосида хўжалик раҳбарлари бу йилги ишлаб чиқариш молия планини туздилар. Шунингдек, совхоз директорининг ишлаб чиқариш структурасини такомиллаштиришдаги, хўжалик-молия масалаларини ҳал қилишдаги, ишчи ва хизматчиларни мукофотлашга доир масалалардаги ҳуқуқларини ҳам кенгайтириш катта аҳамиятга эга. Фойда тақсимотларининг шундай йўлларини ишлаб чиқиш керакки, бу меҳнаткашларнинг фойдани кўпайтиришга қизиқишини оширсин.

Совхоз фонди учун ажратмалар миқдори ишлаб чиқариш рентабеллиги даражаси ва иш ҳақи фонди ҳажмига қараб вужудга келтирилиши зарур.

Совхозларнинг хўжалик фаолиятини планлаштириш, уларнинг молия, тайёрлов, қурилиш ва таъминот корхоналари билан алоқаларига доир масалаларни ўрганиш учун келгуси йилдан бошлаб, тажриба сифатида рентабеллик даражаси ҳар хил бўлган давлат хўжаликларини бутунлай хўжалик ҳисобига ўтказиш мақсадга мувофиқ бўлур эди. Бутунлай хўжалик ҳисобига ўтказиш шароитида совхоз ички хўжалик ҳисобини бўлимларда, фермаларда, бригадаларда, звеноларда ва бошқа жойларда тўғри ташкил этиш катта аҳамиятга эга. Бу борада Сирдарё областидаги «Пахтаорол» совхозида каттагина тажриба тўпланган.

Республикамизнинг бошқа қатор совхозларида ҳам ички хўжалик ҳисоби соҳасида яхши тажрибалар бор. Ички хўжалик ҳисоби исрофгарчилик, бекорчи харажатлар ҳамда хўжасизликка қарши курашда муҳим омил бўлиб хизмат қилиши керак. Шундагина совхозлар юксак даражали рентабел хўжаликларга айланади, ишлаб чиқариш янада ривожланади, ишчи ва хизматчиларнинг моддий ва маданий фаровонлиги ошади.

З. МАҚСУМОВ,
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори.

П. ВАКС,
А. ШОКИРОВ,
қишлоқ хўжалик экономикаси институтининг ходимлари.

Санобар опа Тошмуҳаммедова Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозининг моҳир сут соғувчиларидан бири. У ўтган йили ўзига бириктирилган 24 бош соғин сигирдан мўл-кўл сут соғиб олди, мажбуриятини ошириб адо этди. Янги йилнинг дастлабки кунларида эса сигирлардан соғиб олинаётган сутнинг миқдорини янада кўпайтиришга эришди. Ҳар куни 150 килограмм атрофида сут соғиб топширмоқда. Суратда: ўртоқ С. Тошмуҳаммедова.

М. Тўйчиев фотоси.

ШИФОКОРЛАР ДАРГОҲИ

Андижон шаҳрининг ўртасида савлат тўкиб турган бино эътиборингизни ўзига тортади. Бу бинога кириб-чиқаётган одамлар оқимининг кети узилмайди. Чеҳраларидан нур ёғилиб турибди, уларнинг. Шу оқимга қўшилиб ичкарига кирамиз. Қаршимизда боғ-роғли катта ҳовли намоён бўлади.

Яна сарвқомат қизлар, қувноқ йигитлар! Аҳён-аҳёнда бу оқим орасида оқ халатли, бошига ҳам оқ қалпоқча кийиб олган кишилар кўзга ташланади.

Бош корпуснинг олд томонига қўйилган ёдгорлик лавҳасига боқамиз. У бундан қирқ йил муқаддам бўлиб ўтган воқеани эслатади: бутуниттифоқ оқсоқоли Михаил Иванович Калининнинг Андижонда бўлиши, авом халқ билан елкама елка туриб босмачилар шайкасига қарши курашгани тўғрисида гувоҳлик беради. Ён веримизга нигоҳ ташлаб, унинг доно фикрлари эндиликда амалга ошаётганини, ноёб орзулари рўёбга чиқаётганини кўрамиз.

Ёдгорлик лавҳасининг бу ерга қўйилиши бежиз эмас. Чунки бу бино шифокорлар даргоҳи — медицина институти бўлиб, унга Михаил Иванович Калинин номи берилган.

— Институтимиз ўн баҳорни кўрди. Бу давр ичида катта ўзгаришлар юз берди. Ўқув-тарбия ишлари намунали олиб борилаётир. Ўн йиллик юбилейини ўтказмоқчимиз, — деб гап бошлади институтнинг тарих ўқитувчиси Комил Валиев.

Ректоратда ректор Юсупжон Отабеков, партком секретари Константин Маркович Наринский ва доцент Марк Владимирович Лось юбилей куни ўқиладиган доклад текстини бамаслаҳат ёзишаётган экан.

— Институтимиз нурафшон йўлга чиқиб олди, — деди ректор, — 220 дан ортиқ ўқитувчилар коллективи бор, шундан 113 киши маҳаллий миллат вакили. Институтда 6 фан доктори ва профессор, 60 дан ортиқ фан кандидати ва доцент ишлаб турибди. Кейинги тўрт йил ичида 5 ўқитувчи докторлик, 25 ўқитувчи кандидатлик диссертациясини ёқлади, 20 диссертация тайёр.

— Ёш олим Геннадий Феодосьевич Коротьков институт қучоғида ўсди. Ҳаракатчан, кўп нарсани билади. Умидли, иродаси кучли ёшлардан, — дейди Марк Владимирович суҳбатга аралашиб, — оддий ўқитувчиликдан докторлик даражасига кўтарилди. Кечаги шогирд бугун устоз. Юрий Шербаковни ёнига олди, уни фан оламига олиб кирди. Мана, энди Юрий ҳам фан кандидати, доцент. Бу ёшлар бизнинг суянган тоғларимиз. Институтимизнинг истиқболи шулар билан порлоқ.

Институт ўтган ўн йил ичида фақат бўлажак шифокорларгина эмас, балки бўлажак олимлар ҳам етиштирди. Ҳозир институтни битирганлардан 30 га яқин киши илмий иш билан шуғулланяпти.

Институт ҳозиргача 1326 врач етиштирди. Улар Андижон, Тошкент, Самарқанд, Сирдарё областларида, Қорақалпоғистон АССРда халқ саломатлиги йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Институт қошидаги халқ университети тарбия ўчоғига айланиб қолди. Бу университет халқ университетларининг Бутуниттифоқ кўригида биринчи даражали диплом олди.

Студентлар сони тағин ҳам кўпаяди. 1970 йилда 3500 студент таълим олади. Ҳар йили институтни ўрта ҳисобда 300-340 студент битириб, врач дипломини олади. Келгуси йилда болалар врачи тайёрловчи факультет очилади. Катта ўқув корпуси, иккита ётоқхона қурилади. Бу йил 750 ўринга мўлжалланган саломатлик саройи қурилиши бошлаб юборилди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Турли касб эгалари

НАЙ НАВОСИ

Субҳидамда най навосини тинглаганмисиз? «Чўли ироқ»нинг майин садоси жон-жонингизга сингиб, ором бериб, гулшандаги гул базмини ёдингизга солганми ҳеч? Тинглагансиз, ҳузур қилгансиз! Мавзу ва манзараларни куй орқали ҳикоя қилиб бераётган найнинг ширин каломига мафтун бўлиб, шундай пайтларда уни чалаётган кишини ҳам беихтиёр кўз ўнгингиздан ўтказасиз, албатта. Бутун вужудингиз тўлқинланиб, дилингиздан «отангга раҳмат, барака топ!» деб қўясиз.

Най навоси билан куй шинавандаларини мафтун қилаётган созандалардан бири Маҳмуджон Муҳамедовдир. Ёш, талантли найчи, Ўзбекистон давлат филармониясининг яккахон солисти Маҳмуджон Муҳамедов ижро этган шўх ва мусиқий, босиқ ва оҳанграбо куйларни республика радиосидан, концерт заллари саҳналаридан тез-тез эшитиб турасиз.

М. Муҳамедов ёшлигидан музикага ихлос қўйди. Дастлаб у кекса найчи Раҳимжон ота Муҳамедовдан таълим олди, кейин наманганлик машҳур чангчи—уста Рўзиматхон Исабоевга шогирд тушди. Унинг раҳбарлигида найдан ташқари ғижжак, чанг, танбур, дутор каби миллий халқ чолғу асбобларини чалишни қунт билан ўрганди. Шу билан бирга Маҳмуджон музика мактабида ўқиди, ҳаваскорлик тўгараклари аъзолари билан концертларда қатнашди.

М. Муҳамедов созандалик маҳоратини ошира бориб анча танилиб қолгач, уни Ўзбекистон давлат филармониясига ишга таклиф этишди. Бу ерда у янада қунт ва изланишлар билан ўз устида ишлади, пойтахт санъат усталаридан сабоқ олди.

— Менинг созанда бўлиб етишишимда, айниқса, устоз санъаткорлар— Юнус Ражабий, Тўхтасин Жалилов, Ҳалима Носирова, Тамарахоним, Саиджон Калонов, Фахриддин Содиқов ва бошқаларнинг хизмати катта, — дейди у. Дарҳақиқат, М. Муҳамедовнинг ижодий меҳнат фаолияти бевосита ана шу санъатимиз усталари билан ҳамкорликда ўсди.

Найчи-созанда якка куйлар чалибгина қолмай, балки у Ўзбек давлат «Баҳор» рақс ансамбли жўрлигида гўзал музика асарларини ҳам ижро этган. Масалан, «Баҳор тонги», «Най япласи», «Гулбаҳор ва тановар», «Гуландом», «Бир келсин», «Помирча» каби ўнлаб шўх куйлар дилларга ором бағишлайди. М. Муҳамедов бир қатор қардош мамлакатлар ҳамда чет эл музикаларини ҳам мароқ ва маҳорат билан ижро этади. Унинг ўз ҳамкасблари София Каракаш, Фовзия Файзий, Раҳим Исахўжаев, Ғафур Азимовлар жўрлигида чалган араб, ҳинд, эрон, корейс, румин, покистон, индонез халқ музика намуналари айниқса диққатга сазовор.

Маҳмуджон Муҳамедов таниқли санъат усталари иштирокидаги группалар билан гастрол сафарларида ҳам бўлиб туради. У бир неча бор Совет Иттифоқи бўйлаб гастролларда бўлди. Ўтган йили ўзбек санъаткорларидан ташкил топган алоҳида группа составида Польша, Венгрияда хизмат қилаётган совет солдатлари ҳузурида меҳмон бўлиб, улар учун берилган концертларда қатнашди.

Маҳмуджон Муҳамедов фақат созандагина эмас, у актив жамоатчи ҳамдир. Республикамизнинг 40 йиллиги юбилейида унга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист унвони берилди.

Севимли найчимизга қалб меҳрини наво қилиб янгратаверишида муваффақиятлар тилаймиз.

Н. ИНОҚОВ.

ИЖРОКОМ ВА ОБОДОНЧИЛИК

Шаҳар ва қишлоқларни янги давр талаблари асосида, бош планга мувофиқ, қайта қуриш маҳаллий Советларнинг биринчи галдаги вазифаларидандир. Биз ўз олдимизда турган бу муҳим вазифани муваффақиятли бажариш учун астойдил ҳаракат қиляпмиз. Бизнинг Янгиқўрғон районимиз Андижон областининг шимолига жойлашган.

Районнинг ишлаш ва яшаш учун ҳар жиҳатдан қулай бўлганлигидан у тез кенгайиб, аҳоли сони ўсиб бормоқда. Биз буни ҳисобга олиб, қурилишларнинг планли ҳамда меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари асосида ривожланишига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Шу асосда кейинги йилларда район қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Кўплаб янги массивлар, жамоат бинолари қад кўтарди. Ўтган бир неча ойлардагина қурилган 44 квартирали уй-жой, меҳмонхона, кенг экранли кинотеатр бинолари район маркази кўркига кўрк қўшди. Бундан ташқари 500 квадрат метр ҳажмдаги уй-жой бинолари район марказининг умумий архитектурасига мослаб капитал ремонт қилинди. Қатор кўчалар кенгайтирилиб, 300 квадрат метр йўлга асфальт ётқизилди.

ДЕПУТАТ ВА ҲАЁТ

Бу ишларни амалга оширишда район Советига сайланган 193 депутат, кўплаб жамоатчи активлар, доимий комиссиялар ташаббус кўрсатмоқдалар. Йўл қурилиши ва ободончилик бўйича доимий комиссиянинг бу соҳада олиб бораётган ишлари диққатга сазовордир. Доимий комиссия ички резерв ва имкониятлардан самарали фойдаланиб, яхши натижаларга эришмоқда. Ўтган йили районда 1 миллион 400 минг туп турли мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. 500 гектар янги боғ барпо қилинди. Энг узоқ участкалардаги колхоз йўлларига ҳам асфальт, шағал ётқизилди. Кўприклар ремонт қилинди. Бу билан транспорт қатнови яхшиланди, пахтани ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларини тайёрлов пунктларига пешма-пеш элтиш имкониятига эга бўлинди.

Биз район маркази билан бирга колхоз қишлоқларининг ҳам обод ва ҳар жиҳатдан яшаш учун қулай бўлишига алоҳида аҳамият беряпмиз. Илгари у ёки бу хўжалик ўз ихтиёри билан хоҳлаган ерига иморат қураверарди. Биз бундай бош-бошдоқликка чек қўйдик. Улар қишлоқ Советлари ҳамда район ижроия комитетининг рухсати билан бош планга мувофиқ тикланадиган бўлди. Бу ишда ҳам юқоридаги доимий комиссия район Советига яқиндан ёрдам бермоқда. Масалан, Уйчи қишлоғида олиб борилган ишларни олайлик. Доимий комиссия аъзолари кенг жамоатчиликка таяниб, бу ерда йўлларнинг кенгайтирилиб, қайта қурилишига эришди. Уларнинг икки четига манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Қишлоқ парки анча кенгайтирилиб, улуғ доҳиймиз В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатилди.

Бош план асосида янги бинолар, хиёбонлар тикланар экан, бунда маданий-маиший хизмат кўрсатиш корхоналари қурилишига алоҳида аҳамият бермоқдамиз.

Маданий-оқартув ва маиший хизмат бўйича доимий комиссия аъзолари жойларда бўлиб, кишиларнинг талаб, эҳтиёжларини ўрганиб, қаерда қандай жамоат биноси қуриш зарурлигини белгиламоқдалар. Бу нарса меҳнаткашларни хушнуд қилмоқда. Чунончи, комиссиянинг таклифига мувофиқ, йирик боғдорчилик ва узумчилик совхозларидан бири бўлган «Заркент» совхозида сайловчиларнинг наказлари асосида маданий-маиший хизмат кўрсатиш корхоналари тармоғи кенгайтирилди.

Район Советлари ва унинг ижроия комитети бундан буён ҳам доимий комиссиялар, депутатлар ҳамда кенг жамоатчиликка таяниб, меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини қондиришга, район маданиятини янада юксалтиришга, янги қурилишларнинг ўз вақтида, сифатли бажарилишига эришиш учун барча резерв ва имкониятларни ишга солади.

Қ. ИСМАТИЛЛАЕВ,
Янгиқўрғон район ижроия комитетининг раиси.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
М. Нуриддинов фотоэтюди.

ЎзТАГ МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИДАН

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИ ҲАММА УЧУН

Тошкент, Чирчиқ, Бекобод ва пойтахт областининг бошқа шаҳарларидаги саноат корхоналарида ўтказилган техникавий эстетика жамоат кўриги вақтида ишлаб чиқариш маданиятини такомиллаштириш, иш жойини ва ишлаб чиқарилаётган буюмларни безаш, меҳнат шароитини яхшилаш юзасидан неча минглаб таклифлар тушди. Бу эса яхши натижа берди. Қарийб 20 минг станок ва агрегат рационал рангларга бўялди. Завод ва фабрикаларнинг цехларида юзлаб вентиляция установкалари ишга туширилди, кондиционерлар ўрнатилди, жуда кўп дарахт кўчатлари ва гуллар ўтқазилди.

Тошкент область касаба союзлари совети информация бюллетенининг биринчи сони чиқарилди.

Информация бюллетенининг асосий вазифаси — касаба союзларининг иш тажрибасини, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишдаги роли ошиб бораётганлигини умумлаштиришдан ва ёйишдан иборатдир.

БИРИНЧИ КОН-ҚУДУҚ

АНДИЖОН. «Ферганаяефтегаз» бирлашмасининг ер ости бойликларини қидирувчилари янги беш йилликнинг дастлабки кунларида зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. Мастер Павел Столповских бригадаси «Ғарбий Полвонтош» перспектив конида икки минг тўрт юз метр чуқурликдаги кон-қудуқни пармалашни муддатидан олдин тамомлади. Бу — кончиларга янги йилда топшириш учун тайёрланган биринчи кон-қудуқдир.

ИЖОД МАКТАБИ

Ўзбек совет адабиёти тараққиётида, унинг камол топишида буюк рус халқи сўз санъаткорларининг ижодбахш таъсири муносиб ўрин эгаллайди. Ана шундай баракали таъсир қудратига эга бўлган улкан ёзувчилар сафида совет поэзиясининг классиги В. Маяковский алоҳида ажралиб туради. Ўзбек совет поэзиясининг камол топишида, янги, революцион совет воқелигини муносиб поэтик шаклларда ифода этиш борасида, новаторларча изланиш йўлидан боришда В. Маяковский ижоди ўзбек совет шоирларига алоҳида илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилди. Зотан унинг баракали таъсири шоир барҳаёт чоғидаёқ Ўзбекистонда яққол сезила бошлади.

Ўзбек совет шоирлари дастлаб буюк шоир асарларини таржима этиш орқали поэзиямизни янги асарлар билан бойитган бўлсалар, иккинчидан, ундан бадиий маҳоратни, замон талабига мос поэтик воситалар топиш йўлларини ўргандилар.

В. Маяковский ижодининг Совет Ўзбекистони билан алоқаси республикамизда кўпдан ўрганиб келинмоқда, бу соҳада ўнлаб илмий мақолалар, диссертация ишлари яратилди. Бироқ устоз шоирнинг ўзбек совет поэзиясига таъсирини кенг ва чуқур таҳлил этишга бағишланган мукаммал асар яқин вақтгача нашр этилмаган эди. Шу жиҳатдан филология фанлари кандидати М. Расулийнинг яқинда «Фан» нашриётида рус тилида нашр этилган «Ўзбекистонда Маяковский поэзияси» номли монографияси тақдирга сазовордир.

Мазкур асар олинган масалани атрофлича ёритиши, мулоҳазаларининг конкрет ҳамда асослилиги билан диққатни тортади. Асарни ўқиган киши В. Маяковскийнинг ўзбек китобхонлари ўртасида тобора машҳур бўла бориш тарихи билан танишади. В. Маяковский асарларининг Ўзбекистонга тарқалиш процесслари конкрет ва ишончли манбаларга суянган ҳолда ёритилади.

Китобнинг «Баракали таъсир» бобида автор бир томондан улуғ шоир ижодидан баҳраманд бўлган, унинг традицияларини ўзига хос миллий заминда давом эттирган, ривожлантирган ўзбек шоирлари ижоди хусусида фикр юритади. Иккинчидан, автор В. Маяковский ва ўзбек шоирлари муносабатларига бағишланган мақолалар савиясига, уларда масаланинг ёритилишига ўз муносабатини билдириб боради. Бу ҳол китобнинг барча бўлимларида учрайдиган яхши хусусиятдир.

Авторнинг диққатга сазовор фикрларидан бирини В. Маяковский билан Ҳ. Ҳ. Ниёзий ижоди ўртасидаги алоқа, таъсир хусусида айтган ўринларида кўрамиз. Маълумки, бу масалага бағишланган айрим ишларда Ҳ. Ҳ. Ниёзий аниқ бўлмаган далилларсиз, тусмоллаб В. Маяковский шогирдларидан бирига айлантириб қўйилган эди. М. Расулий бундай юзаки ёндошишлардаги камчиликларни кўрсатиб, атоқли совет шоири Н. С. Тихоновнинг «Ҳамза — ўзбек совет поэзиясининг Маяковскийси» деб олға сурган фикрларига суянади, ўзбек санъаткорининг янги ҳаёт ва замон билан ҳамнафаслиги, партиявийлик позициясида мустаҳкам туриши, воқеликни акс эттиришда новаторона йўлдан боришини исботлайди. Айни вақтда автор Ҳ. Ҳ. Ниёзий ўз ижодида В. Маяковскийдан таъсирланганлигини конкрет мисолларда ёрита олган.

Бу бобда шоир билан шахсан учрашиш бахтига муяссар бўлган ўзбек шоирларининг мулоҳазалари берилиши китобни янада қизиқарли бўлишини таъминлаган. Бу бобда қўйилган масала, асосан, ажойиб ўзбек совет шоирлари Ҳамид Олимжон билан Ғафур Ғулом ижодлари мисолида анча кенг ёритилган. Лекин авторнинг мана шу шоирлар ижоди билан чегараланиши, бошқа шоирлар ижодини анализ қилмаслиги ҳаққоний эътироз туғдиради. В. Маяковский ижодининг баракали таъсирини айрим ўзбек шоирлари билангина тўла ёритиш мумкин эмас. Бу — китобнинг жиддий нуқсонларидан бўлиб, автор бунга келгусида эътибор берса керак, деган умиддамиз.

В. Маяковский асарларини ўзбек тилига таржима этишда санъаткорларимиздан Шайхзода билан Асқад Мухтор ижоди алоҳида диққатга сазовордир.

Зотан халқимиз ўз она тилида улуғ шоирнинг «В. И. Ленин», «Жуда соз» каби шоҳона поэмаларини ана шу икки шоиримиз туфайли ўқиш шарафига муяссар бўлди. Автор ана шу шоирларимиз таржималарини таҳлил этишга, ҳақли равишда кенг ўрин беради, улуғ санъаткор ижодининг специфик хусусиятлари, ўзбек шеъриятига хос сифатлар нуқтаи назаридан келиб чиқиб, таржимачилик назарияси ҳамда практикасига оид қимматли мулоҳазаларни ўртага ташлайди.

В. Маяковский «ритм — шеъриятнинг энергиясидир» деган эди. Автор ана шу нақлга амал қилиб, таржималарда бу соҳада эришилган ютуқ ва камчиликларни кўрсатишга алоҳида диққат қилади, улуғ шоир поэтикасининг руҳини сақлаш учун курашишга даъват этади.

Китобда баҳсли фикрлар ҳам бор. Жумладан, В. Маяковскийнинг энг сўнгги поэмасининг «Ҳайқириқ» деб таржима қилинишини танқид қилиб, уни «Овознинг борича» деб аташ тўғри бўлади, дейди. Бу фикрга қўшилиб бўлмайди. Бунга ўхшаш мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Умуман, китоб материалларга бойлиги, масаланинг асосли ёритувчи жиддий асарлиги билан тақдирлашга арзирлидир.

Б. ИМОМОВ.

Янги шеърлар

Саида ЗУННУНОВА.

Шеър кайфи кун бўйи қилди бетоқат,
Дилим ғижимланиб тунни кутардим.
Аёллар тақдири баъзида ғалат,
Бекалик қисмати не кундузларни
Қонунга чап бериб юлиб ўтади.
Пинҳоний кутаман, сокин, жим тунни.
Офтобни кутгандай интиқ, интизор.
Олис-олислардан ташлаб тўрини,
Олис-олислардан тун қанот ёзар.
Келақол, камтарин, камсуҳан дўстим,
Оппоқ қоғоз узра тўк сочларингни.
Келақол, хаёлкаш, сирдош дастгоҳим,
Ёзақол, ёзақол қулочларингни.
Қалби ўт, ўзи гунг, содда ошиғим,
Келақол, офтобдай ҳисларим тўкай...

* * *

Романлар, азизлар, ақл ўргатманг,
Ақл ўргатсангиз келади ғашим.
Гарчи чорак аср умримдан шодман,
Лекция тинглашга етган бардошим.
Сиз фақат қалбимга гапиринг дейман,
Ишқ изҳор этгандай шивирлаб секин.
Гапиринг, тунлари бедор тинглайман,
Кўзимга кўз тикиб ўргатманг лекин.
Гапиринг қўшиқдай сеҳрли, майин,
Токи сархуш бўлиб қолай ҳислардан.
Ҳар куйга солингу, панд берманг лекин,
Панд бермай етакланг қутлуғ излардан.
Романлар, азизлар, ақл ўргатманг,
Ақл ўргатсангиз келади ғашим.

* * *

Нур бўлиб порлайди қалбим шеър ёзсам,
Оташ ҳам тиниқ бир ўт бўлиб ёнур.
Аммо, ёмонликни кўрсам ё сезсам,
Шундай тутайдики, дудга айланур.
Гарчи кўп ёндиму, гоҳ-гоҳ тутадим,
Гарчи ёмонликни яхшилик енгди.
Аммо, шу озгина тутаганларим
Яна қанча ёнишларга етарди.

* * *

Баъзан рўзғордаги бирон буюмни
Кўздек ардоқлаймиз чангдан ва намдан.
Шунча аясайдик агар одамни,
Шунча асрасайдик ўксиш ва ғамдан
Юзлар табассумдан аримасмиди...
Касод бўлармиди дори бозори,
Кўрмай докторларнинг меҳрин, озорин,
Одамлар баъзан тез қаримасмиди.
Судлар эснаб-эснаб бекорчиликдан
Иш сўраб колхозга кетарди балки...
Ҳар қалай шунақароқ бўларди дейман.
Уйлардан эшитилса фақат куй, кулги.

* * *

Яланғоч новдалар мудрайди карахт,
Қорними кутади тамшаниб кўкка.
Чайир панжаларин ёзиб ҳар дарахт,
Бедор қариядек ухлайди тикка.
Дув тўкиб олтинранг япроқларини
Кимхоб паёндоздек йўлларга тўшаб,
Нисор қилиб бутун жон-жаҳонини
Кучдан қолган мунис онага ўхшар.

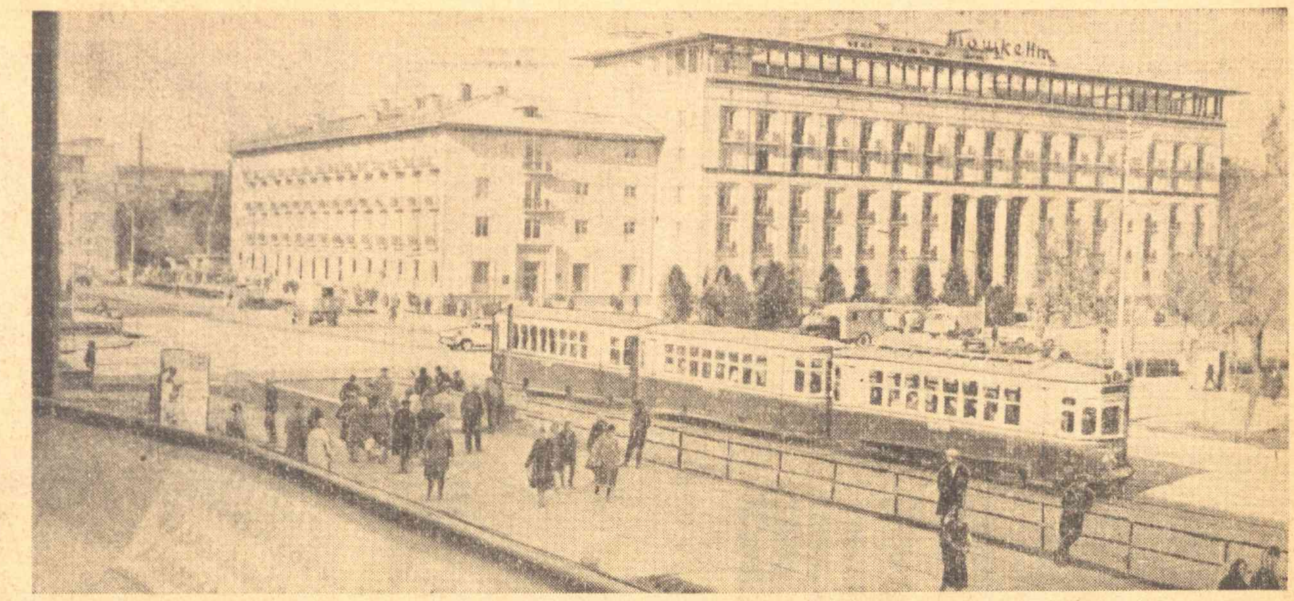

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Суратда: Ўзбекистон кўчасининг кўриниши.

В. Кожевников фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Оламда НИМА ГАП

ҲИНДИСТОН ЖАМОАТЧИЛИГИ ТОШКЕНТДАГИ УЧРАШУВНИ ТАБРИКЛАМОҚДА

ДЕҲЛИ, 4 январь. (ТАСС). Л. Б. Шастри билан Аюбхоннинг Тошкентда ўтказаётган учрашуви мақсадлари билан ўзларининг бирдамликларини изҳор қилмоқ учун кеча Ҳиндистон жамоатчилигининг жуда кўп вакиллари Деҳлидаги Конституция клубига тўпландилар. Шу кунларда бутун Осиёнинг нигоҳи Тошкентга қаратилгандир, деди умум Ҳиндистон тинчлик кенгаши ташкилот комитетининг раиси Ромеш Чандра митингда сўзга чиқиб. Қитъада тинчлик бўлиши Шастри билан Аюбхон ўртасидаги музокараларнинг қандай натижа билан тугашига кўп жиҳатдан боғлиқдир, деб таъкидлади у. Икки раҳбарнинг учрашуви шундай мамлакатда ўтмоқдаки, бу мамлакатнинг Ҳиндистон билан Покистонга сидқидилдан хайрихоҳлиги ҳақида ҳеч кимда шак-шубҳа йўқ, деб Р. Чандра Ҳиндистон жамоатчилиги номидан шу хусусда алоҳида мамнуният изҳор қилди.

Умум Ҳиндистон тинчлик кенгашининг раиси Диван Чаман Лаъл ўз нутқида Тошкентдаги учрашув антиимпериалистик характерда эканини айтди.

Ҳиндистон парламентининг аъзоларидан Кришна Менон билан Аржун Арора ҳам сўзга чиқиб, Ҳиндистон ва Покистон раҳбарларининг Тошкентдаги учрашувини табрикладилар ва бу учрашувга муваффақият тиладилар. Митинг қатнашчилари Тошкентдаги учрашув номига табрикнома юбордилар.

ҲИНДИСТОН ИЛМИЙ КОНГРЕССИНИНГ СЕССИЯСИ

ДЕҲЛИ, 4 январь. (ТАСС). Чандигархда (Панжоб штати) Ҳиндистон илмий конгрессининг ҳар йили бўладиган 53-сессияси очилди. Сессия ишида мамлакатдаги турли илмий муассасалардан келган уч мингга яқин делегат қатнашмоқда. Олимлар Ҳиндистонда фан ва техникани янада ривожлантириш йўлларини муҳокама қиладилар.

Сессияда қатнашаётган чет эллик меҳмонлар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси президенти академик У. О. Орифов бошчилигидаги СССР Фанлар академиясининг делегацияси ҳам бор. Конгресс сессияси бир ҳафта давом этади.

ГФРдан Вьетнамга

БОНН, 3 январь. (ТАСС). Германия Федератив Республикаси территориясида жойлашган 7- Америка армияси составидаги қисмларининг солдат ва офицерлари Жанубий-Вьетнам миллий озодлик фронти қўшинларига қарши жангларда қатнашиш учун тобора кўп миқдорда Жанубий Вьетнамга юборилмоқда. «Франкфуртер Альгемейне» газетасининг 7-Америка армиясининг Штутгартдаги бош штаби хабарига асосланиб бугун билдиришича, шу вақтгача Америка армиясининг солдат ва офицерларидан икки мингдан кўпроқ киши Ғарбий Германиядан Сайгонга юборилган.

ЗАБАСТОВКА ДАВОМ ЭТМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Нью-Йоркдаги транспорт ишчилари касаба союзи иш ҳақини кўпайтириш, ишдан бўшатиш ҳолларига қарши гарантиялар бериб қўйиш ва пенсия таъминотини яхшилаш тўғрисидаги талабларга қўшилиб, забастовка эълон қилган эди. Шу забастовка ҳали ҳам давом этмоқда. Одатда иш кунлари қарийб 7,4 миллион кишини ташийдиган метро поездлари ва шаҳар автобуслари таққа тўхтаб турибди. Транспорт муаммоси бир қанча фавқулодда чоралар кўришни талаб қилди: муниципалитет корхона эгаларига мурожаат этиб, забастовка ўтиб бўлгунча ўз хизматчиларининг бир қисмини ишдан озод қилиб туришни сўради, мактаблар ва коллежларни ёпиб қўйди.

ЯНА АНТАРКТИДАГА

ЛЕНИНГРАД, 3 январь. (ТАСС мухбири). Бугун Арктика ва Антарктида институтига «Обь» дизель—электроходи бортидан радиограмма келди. Капитан Э. Куприйнинг хабар беришича, дизел—электроход Австралиянинг Фримантл портидан чиқиб, Антарктида соҳилларига йўл олди.

«Обь» дизель—электроходида 11-Совет Антарктика экспедициясининг қатнашчиларидан Австралияга самолётда учиб келган 55 киши бор. Улар орасида Польша ва Венгрия аэрологлари, метеорологлари, геофизикларидан бир группаси бор. Улар совет қутбчилари билан биргаликда олтинчи қитъада қишлайдилар.

Янги экспедиция қатнашчилари Мирний станциясига туширилгач, «Обь» Антарктика соҳили бўйлаб жўнаб кетади ва Молодежная станцияси ҳамда Новолазаревский районига боради. Ана шу рейс вақтида океанография тадқиқотлари олиб борилади.

КЕСКИН НОРОЗИЛИК

ХАНОЙ, 4 январь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти Марказий Комитетининг чет давлатлар билан алоқалар комиссияси 31 декабрда баёнот эълон қилди, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги. Ватанпарварлар томонидан асирликка олиниб, миллий озодлик фронтининг қарорига асосан, 1965 йил ноябрь ойининг охирида озод қилиб юборилган Америка армияси ҳарбий хизматчиларидан Жорж Эдвард Смит билан Клод Д. Макклюрнинг турмага қамаб қўйилганлигига қарши баёнотда кескин норозилик билдирилади.

Американлик ана шу ҳарбий хизматчиларнинг Пном-Пендаги матбуот конференциясида Америка хукуматининг Жанубий Вьетнамдаги агрессия сиёсатини ошкора қоралаганликлари ва Жанубий Вьетнамдаги ватанпарварларнинг курашини қўллаб-қувватлаймиз деб айтганликлари баёнотда эслатиб ўтилади.

Америка империалистлари, дейилади баёнотда, озодликка чиқарилган Америка солдатлари Америка ҳарбийларининг Жанубий Вьетнамдаги жиноятлари тўғрисидаги ҳақиқатни айтиб қўяди, деб қўрқмоқдалар, шу сабабдан, улар Жорж Эдвард Смит билан Клод Д. Макклюрни, Американинг Окинавадаги ҳарбий базасида Авахтада сақламоқдалар.

Чет давлатлар билан алоқалар комиссияси тинчлик учун курашаётган барча халқаро ва миллий ташкилотлар ҳамда барча халқаро демократик ташкилотларни Жорж Эдвард Смит билан Клод Д. Макклюрни дарҳол озодликка чиқариш учун кенг кўламда ҳаракат бошлаб юборишга чақиради.

ЭРТАГИ КУНДАН ҚАНДАЙ НАТИЖА КУТИЛАДИ!

ТОКИО, 3 январь. ((ТАСС). Япония меҳнаткашлари қимматчиликнинг авж олишидан қаттиқ ташвишланиб, янги, 1966 йилни кутиб олдилар. «Токио таймузу» газетаси 1966 йил арафасида жамоатчиликнинг фикрини суриштириб билган эди. Газетанинг саволларига жавоб қайтарган кишиларнинг 50,4 проценти ўтган йили нархлар ошганлиги ва иқтисодий депрессия натижасида ўз турмуши ёмонлашганлигини айтди.

Газетанинг мухбирлари мамлакатнинг ҳамма қисмида жамоатчиликнинг фикрини суриштириб билдилар. Мухбирлар суҳбат қилган кишиларнинг ғоят кўпчилиги (46,9 проценти) ҳукуматдан нархларнинг ўсишига барҳам бериш учун дарҳол чора кўришни талаб қилди.

Газетанинг маълумотларига қараганда, саволларга жавоб қайтарган кишиларнинг 28,5 проценти ҳукуматни қўллаб-қувватламайди, 36,7 проценти ҳукуматни қўллаб-қувватлайди, 28,1 проценти парламентни тарқатишни ва умумий сайловлар ўтказишни талаб қилади.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

МОНГОЛИЯ БИНОКОРЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

УЛАН БАТОР. Совет Иттифоқи ёрдами билан қурилаётган Дархон теплоэлектроцентралининг бинокорлари ишлаб чиқаришда яна бир муваффақиятга эришдилар. Тўртинчи, сўнгги турбогенератор комплекс синовларга тахт қилиб қўйилди. Шу синовлардан ўтгандан кейин генератор саноатга ток бера бошлайди.

Теплоэлектроцентрал электр энергия ҳосил қилиш юзасидан ўзига берилган биринчи планни 114 процентдан ошириб бажарди.

БОЛАЛАРГА ҚАРШИ УРУШ

ДАКАР. Америка авиацияси Вьетнамда гербицидлар сочаётганлиги, деб ёзади Сенегалда чиқадиган ҳафталик «Юните африкэн» газетаси, жуда ҳам катта жиноят бўлиб, урушнинг янги шакли топилганлигини билдиради, чунки шолипояларни химикатлар билан яксон қилиб ташлаш минглаб вьетнамлик болаларнинг очликдан ўлиб кетишига олиб келади.

«Болаларга қарши уруш... оч қолаётган гўдакларга заҳар солинган сут юбориб, тезроқ ғалабага эришилса бўлмасмикин?» — деб киноя-ли савол беради «Юните африкэн» газетаси.

ВАШИНГТОН ИЗОҲ БЕРМОҚДА

АДДИС-АБЕБА. АҚШ давлат секретарининг Африка ишлари бўйича ёрдамчиси Меннен Уильямс Президент Жонсоннинг Эфиопия императори Хайле Селассие I га юборган мактубини бу ерга олиб келди. Уильямс Американинг Вьетнамга нисбатан тутаётган сиёсатини «изоҳлаб бериш учун» Африка мамлакатларини кезиб юрибди. У ҳозиргача Марокаш, Жазоир ва Тунисда бўлди.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН

Шаҳарларда ҳинд—совет дўстлиги жамияти актив иш олиб бормоқда. Жамиятнинг Калькутта бўлими ўз журналини нашр қилади, жамиятнинг юзлаб аъзолари рус тилини ўрганмоқдалар ва рус тилидаги китобларни ўқимоқдалар. Суратда: жамият аъзоларининг совет ёшлари делегацияси билан учрашуви.

В. Гендe-Роте фотоси (ТАСС фотохроникаси).

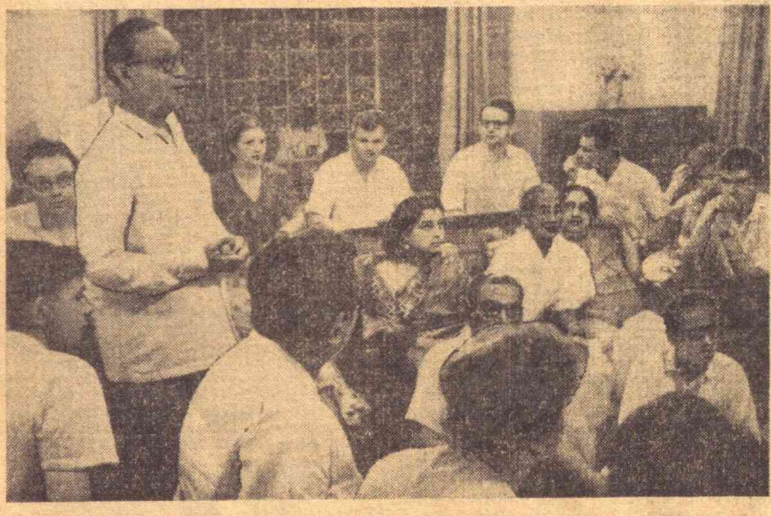

ПОКИСТОН

Карачидан юз километр масофада жойлашган Татта шаҳарчасида уйларнинг томи устига қурилган вентиляция трубаларини кўриш мумкин. Сояда ҳарорат 40-50 даражага етганда, денгиз томондан доимо эсиб турадиган шамол томдаги трубалар орқали кириб, уйни салқин қилиб туради. Суратда: Таттадаги уйлардан бири.

В. Полонский фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

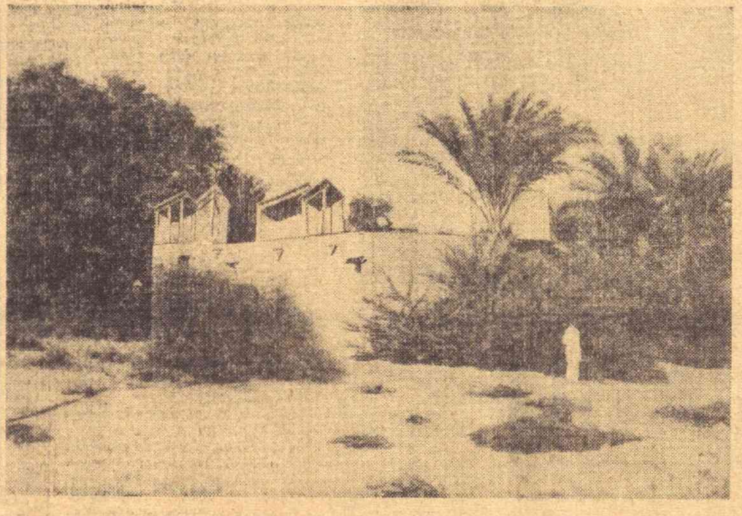

ИНДОНЕЗИЯДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ПАРИЖ, 3 январь. (ТАСС). Кеча Богорда Индонезия министрлар кабинетининг ялпи мажлиси бўлди. Ташқи ишлар министри Субандрио матбуот вакилларига ички аҳвол тўғрисидаги масала мажлисда муҳокама қилинган асосий масала бўлди, деди. Франс пресс агентлиги мухбирининг Жакартадан хабар беришича, президент Сукарно мамлакатнинг ҳозирги аҳволини жуда мураккаб деб таърифлаган ва барча раҳбар арбобларни жуда оғир аҳвол юз берган бир пайтда ўзаро низоларни тўхтатишга чақирган. Сукарно Индонезия халқини бирлашишга ҳам даъват этган.

Демократик кучларнинг ғалабаси

АФИНА. (ТАСС). Муниципалитетларнинг раҳбар органлари сайловида Грециядаги демократик кучлар катта ғалаба қозондилар. Дастлабки маълумотларга кўра, ДИМ (муниципалитет)лар билан жамоаларнинг кўпчилигида асосий лавозимларга марказ иттифоқи ва Греция бирлашган демократик сўл партияси (ЭДА) партияларининг вакиллари сайланиб, ўнг партияларнинг номзодлари озчиликда қолган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

5 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.03, 8.15, 13.30, 18.00, 19.00, 19.10, 19.50, 23.00 — Сўнгги ахборотлар.

6.15 — Концерт. 6.45 — Гимнастика. 7.35 — Эшиттиришлар программаси. 7.45 — Енгил куйлар. 8.25 — Концерт.

9.15 — «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока», 9.53 — «Ҳақиқати Ўзбекистон», 16.00 — «Правда» газеталарининг обзори.

9.30 — Ўзбек чолғу куйлари. 10.30 — Оммавий қўшиқлар. 11.10 — «Коммунистлар ҳақида», 11.25 — Музикали танаффус. 13.00 — Чорвадорлар учун. 13.40 — Классик куйлар. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. 16.15 — Композитор Мутал Бурҳонов. 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 18.10 — Озарбайжон куйлари. 18.30 — Ғарб операларидан парчалар. 19.20 — Қозоқ куйлари. 20.00 — Механизаторларнинг съезд олди вахтаси (рус.). 20.10 — Тошкентнинг концерт залларига саёҳат. 21.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. 22.00 Коммунистик ахлоқ ва тарбия. 22.10 — Қўшиқлар. 22.40 — Мушоира. 23.10 — Эртаги кун эшиттиришлари. 23.20 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — Мактаб ўқувчиларининг каникул кунларида. **Олтин калит** (фильм-эртак). 13.10 — **Арча чироқлари ёқилганда** (шаҳар янги йил арчаси).

Рус тилида: 14.00 — **Капитан Грант болалари** (бадиий фильм). 18.00 — **Телевизион янгиликлар**. 18.15 — **Олтин тўй** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 19.00 — **Дилором** операси (Навоий номли театрдан), танаффус вақтларида — **Телевизион янгиликлар** ва **«Баҳор» Африкада** номли ҳужжатли фильмдан кейин рус тилида **Гуллаб-яшнаётган ўлка** (адабий эшиттириш).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.40 — **Қўғирчоқ фильм** (болалар учун). 19.10 — **Бўйсунган дашт** (телефильм). 19.30 — **Лайли ва Мажнун** (фильм-балет). 20.45 — **Москва юлдузлари** (фильм-концерт).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/I да кундуз **Демон**, кечқурун **Дилором**, 6/I да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Флория Тоска**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/I да кундуз **Насриддин саргузаштлари**, кечқурун **Гамлет**, 6/I да кундуз **Уғирланган умр**, кечқурун **Алишер Навоий**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/I да **Нурхон**, 6/I да **Ёшликда берган кўнгил**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Циркда арча». «Юность» цирк коллективи гастроллари ва «Арслонлар» аттракциони.**

КИНО

Буни унутиб бўлмайди — «МИР» (кундуз ва кечқурун). «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Вильгельм Телль — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз соат 2, 4, кеч 6, 8 ва 10 да).

Олтин ғоз — СОБИР РАҲИМОВ номли (эрталаб соат 10 ва кундуз 12 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб 10 ва кундуз 12 да).

Ер фарзанди (эрталаб соат 10 да ўзбек тилида). **Осмон калити** (эрталаб 11.40 минутда) — НАВОИЙ номли.

Инженер Гарин мўъжизаси — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

1966 йил 18 январь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети механика-математика факультетининг илмий совети мажлисида (Карл Маркс кўчаси, 35-уй, 163-аудитория)

М. А. Аҳадова — физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун «Ибн Синонинг физика-математикага доир тожик тилидаги асарлари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИ МИНИСТРЛИГИ

аҳоли истагига мувофиқ

ТОШКЕНТ — ВОЛГОГРАД-ХАРЬКОВ — РИГА ОРАСИДА

ЯНГИ ҲАВО ЛИНИЯСИ ОЧДИ

Бу линияда кўп ўринли, яхши жиҳозланган «ИЛ-18» самолётлари хизмат қилади.

Самолётлар Тошкентдан чоршанба ва якшанба кунлари Москва вақти билан эрталаб соат 8 яримда. Ригадан сешанба ва шанба кунлари эрталаб соат 8-55 минутда жўнайди.

Учиш 10 соату 15 минут давом этади.

Тошкент аэропорти.

ЁШЛАР ГАЗЕТАЛАРИ ОБУНАЧИЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

„Ёш ленинчи“ ва „Комсомолец Узбекистана“

январь ойидан ҳафтада 3 марта ўрнига

5 МАРТАДАН ЧИҚАДИ.

Шу муносабат билан янги обуна ҳақи белгиланган:

1 ойга — 44 тийин.
3 ойга — 1 сўм 32 тийин.
6 ойга — 2 сўм 64 тийин.
Бир йилга — 5 сўм 28 тийин.

Бу газеталарнинг обуначилари тегишли қўшимча ҳақни тўлашлари керак.

Узбекистон ССР Алоқа министрлигининг «Союзпечать» бошқармаси.

КОРХОНА, ТАШКИЛОТ ВА МУАССАСАЛАР ДИҚҚАТИГА!

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА»НИНГ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ САВДО БАЗАСИ

билдирадики,

ТОВАРЛАР

фақат лимитланган чек дафтарчалари бўйича берилади.

«ВУЗТЕХСНАБ»ДА

ҳар қанча миқдорда перечисление тартибида

ХИМИЯВИЙ ШКАФЛАР СОТИЛМОҚДА

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 35-уй (ҳовлида). Телефон 3-45-04, 2-87-28.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КУЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Марксча-ленинча назарияни пропаганда қилиш ва халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалиги — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256 30257, 30258.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ Г — 4. Индекс 64543. Р. 07501.